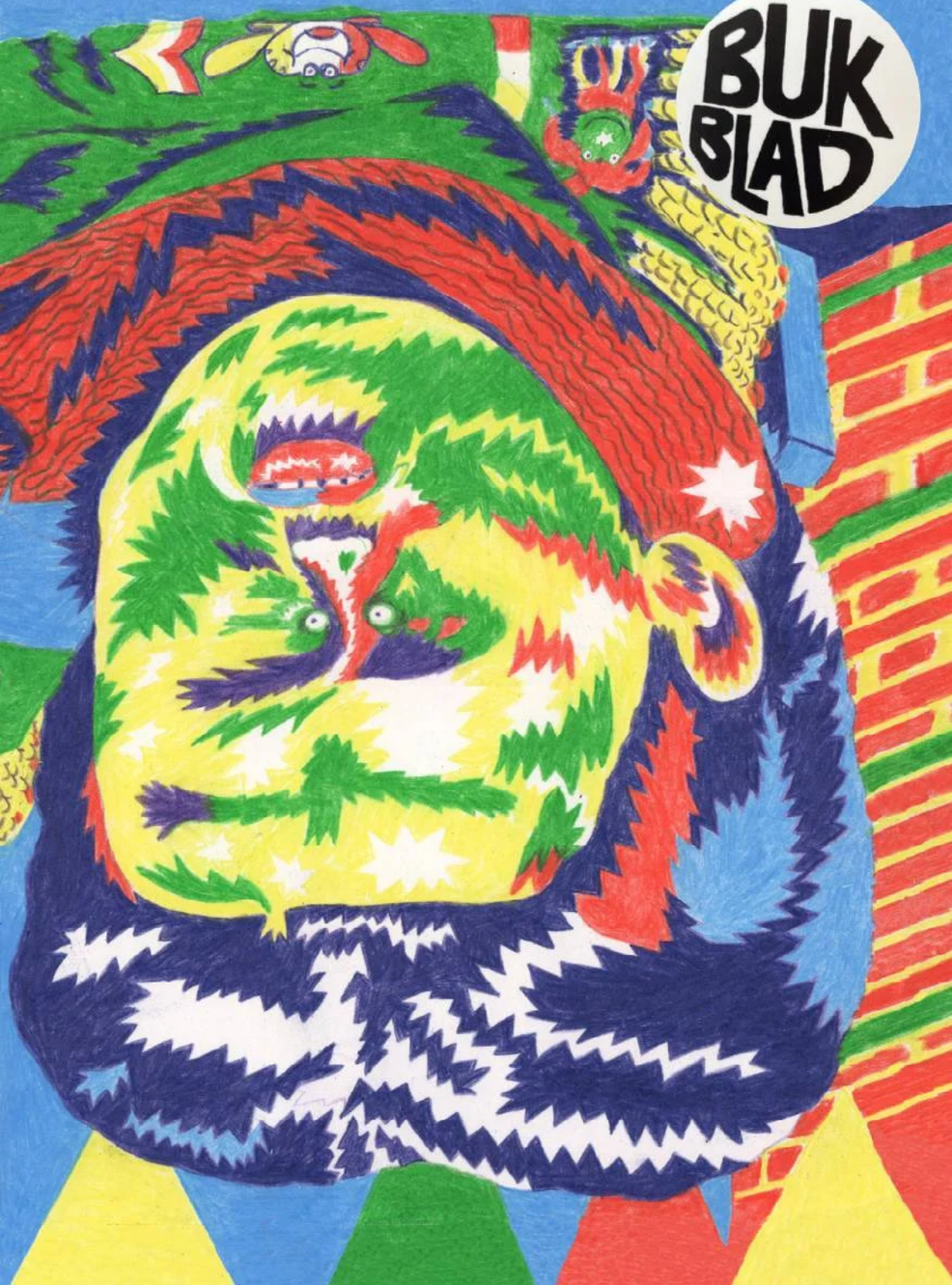

**BUK
BLAD**

ZIEN IS GELOVEN

Als wij zeggen dat dit Bukblad 11 is, mag je geloven dat er tien edities aan vooraf gingen. Dat mag je geloven, maar het hoeft niet. Toen Bukblad 1 verscheen, zei een redactielid: "Nu maar zien of we er tien kunnen maken." Het zijn er reeds elf, althans, dat is onze overtuiging. Op een voorbijrazende Finse vrachtwagen lazen we 'Kekkilä'. We spraken het woord uit zoals we het lazen, dat wil zeggen, met harde k's en de e van weg op het eind. Een medepassagier corrigeerde ons. Een dubbele k in het Fins spreek je uit als rrt, een rollende r met een korte t erachter. De e vóór de dubbele k komt in de uitspraak te vervallen. Kekkilä wordt dan Krtilä. We oefenden de uitspraak en de medepassagier hulde zich in stilzwijgen met een schamper lachje om de mond. Hield hij ons voor het lapje? Op onderstaande echogram zie je een foetus met een duivelse blik. Die blik belooft weinig goeds, maar hoe temper je de blijde verwachting van aanstaande ouders? Misschien moeten we niet temperen, maar bagatelliseren en zeggen: "Ach, het is maar een momentopname en bovendien blinken echogrammen niet uit in duidelijkheid."

Is het eigenlijk wel een echogram? Nee, dat is het niet. Het zijn de resten van een sticker op het plastic omhulsel van een kabelhaspel. Echt waar en echt jammer, want een foetus met duivelse blik is een stuk spannender. Onlangs ontvingen we van een lezer een zelfgebrande compilatie-cd met muziek van ons onbekende artiesten. Er staan verdomd sterke nummers op. We schrokken toen we het hoesje erbij pakten; het gros van de nummers blijkt met AI gemaakt. Het klinkt als een klok, maar het is dus nep.

Als een pvc-vloer met een houtnerfstructuur, maar dan echt niet meer van echt te onderscheiden. Dat is de nieuwe werkelijkheid. En die werkelijkheid krijgt dus een plekje in ons goedgelovige brein. Wanneer gaan we AI zien zweten op het podium? Zien is geloven.

Voor zover we kunnen (en willen) nagaan, zijn alle Bukblad-medewerkers tot zweten in staat, ook de nieuwe. We heten Stef Molenaar, Jens van der Heijden, Martin Voorbij, Caroline van Rooij, Jan de Vries en Jamie Leijs van harte welkom. Nummer 11 is wederom een dikke editie, in de hoop dat het zweet op het voorhoofd van de stug voortploegende lezer zal parelen. Halleluja! ■

IN DIT BUKBLAD

4
7
8
12
18
20
22
26
28
31
32
36
42
46
47
48
52
56
60
63
64
67
68
71
72

N.E.P.

Het nieuwe normaal is N.E.P.

BARRY HOFSTEDE

Proza

TRINKHALL LUIK

Niet iets dat je zusje ook kan

JOHAN KLEINJAN

De postmoderne zen van Johan Kleinjan

KIKI MULDER

Vieze handen

STATE POWER

Ook voor de niet mosher is er State Power

THE ETTERS

Je gaat je tanden willen poetsen

MARTIN VOORBIJ

Ode aan de kleine lieve wereld

BEAU MAGDELIJNS

Diamantduifjes gillen niet

GUUS PROTO

Uit het dagboek van een Proto deel 3

PLASTIC FAMILY

Geen creatief corset

KORTEBAANDRAVEN EN KOMKOMMERSORTEREN

Een overzichtelijke sortering van korte kijk- en luistertips

SKATE BUSH EN MARIJN FILIUS

Solo in Arnhem

REV&PAPPA

Harmonieën als een stalen deur

BUKBLAD OP SPOTIFY

Playlist

VELVET PUBLISHERS

Lesbische pulpature: Ook voor mannen

GONERFEST 22

Gonerfest

OBI

Zijn stem, zijn kracht, zijn pen, zijn hart

JOYDIFASHION

Een icoon op repeat

FILMSPOKEN

Escalatie door een gebrek aan woorden

GRANDAD

Grandad is overtuigd ongrijpbaar

VRIENDEN VAN BUKBLAD

Thanks

TECA

Cheery with an eerie touch

AGENDA

Events

COLOFON

HET NIEUWE NORMAAL IS N.E.P.

FOTO'S: JONAS SARS
TEKST: EDWIN TIMMERS

Wat is Stroomhuis zonder huis? Het antwoord is N.E.P., de stichting die kort na de brand van 17 oktober 2024 werd opgericht. N.E.P. zet de activiteiten van Stroomhuis voort op tijdelijke locaties én werkt samen met de gemeente en andere partijen hard aan de realisatie van een nieuw pand. Rosalie Braamkolk, Rosa Hanssen en Gorbatsjov (de huiskat) bevonden zich in Stroomhuis toen de brand aan zijn vernietigende werk begon. Dankzij Gorbatsjov kwamen ze op tijd weg. De aanleiding om met Rosalie over de actuele toestand omtrent Stroomhuis in gesprek te gaan, is haar afstudeerproject aan de Design Academy.

De afkorting N.E.P. staat voor Nieuw Eindhovens Peil, een naam die speelt met N.A.P. (Normaal Amsterdams Peil). Want waarom alles afmeten aan Amsterdam? Tornen aan standaarden, normen en dagelijkse gewoontes, dat is waar Stroomhuis voor stond en N.E.P. voor staat. Rosalie was een van de oprich-

ters van de stichting: "Het idee ervoor bestond al, maar twee weken na de brand hebben we het concreet opgepakt. Ik was zestien toen ik kennismakte met Stroomhuis; tien jaar later brandde het af. Voor de brand was het natuurlijk een speeltuin. Na de brand begon er een rollercoaster: de Dutch Design Week, de

fundraiser, de gesprekken met de gemeente. Tachtig procent van alles wat ik het afgelopen jaar deed was Stroomhuis. Deels vanwege het rouwproces, want Stroomhuis is een wezenlijk onderdeel van wie ik ben." Ze haalt een keer diep adem. "Ik probeer het minder te doen."

Het is een genot om Rosalie te horen vertellen over Stroomhuis, N.E.P. en haar afstudeerproject. Ze vertrekt vanuit de huidige geopolitieke spanningen en zoomt vandaaruit in op Eindhoven, haar stad zoals die nu is en zoals die zich mogelijk gaat ontwikkelen door toedoen van bewegingen op het wereldtoneel. Velen zien ASML als het belangrijkste bedrijf van Europa. Wat betekent de ongekennde groei van dit bedrijf voor Eindhoven? Dergelijke vragen durft Rosalie zich te stellen. Wat betekent die groei voor het culturele klimaat van de stad? Moet Stroomhuis, als een plek voor het laten bloei-

en van vrije creatieve energie van de huidige en komende generatie jongeren, daar niet een wezenlijk onderdeel van uitmaken?

Haar afstudeerproject culmineerde in een maquette van een Nieuw Eindhovens Pandje (ook N.E.P.) oftewel het nieuwe Stroomhuis. "Zal ik gewoon een rondleiding geven?", zegt ze als we naar de maquette lopen.

"De basis voor het gebouw bestaat uit zeecontainers. Containers zijn modulaire eenheden waarmee een gebouw is te realiseren dat zich aan de makers aanpast. Zo ging dat in het oude

Stroomhuis ook. Daar konden we met de ruimte spelen – door bijvoorbeeld een muur uit te breken of een zeecontainer naar binnen te schuiven – om zodoende die ruimte aan onze wensen aan te passen. In een nieuw Stroomhuis van steen is die speelruimte verleden tijd; daarin zouden de gebruikers zich aan het gebouw moeten aanpassen. Met een modulaire bouw van containers blijft die speelruimte bestaan." Later in het gesprek zal blijken dat de zeecontainer ook een strategische keuze is met het oog op zowel de nabije als de verre toekomst. Daarover zo meer.

Tijdens Rosalie's rondleiding komt het gebouw tot leven. Over werkelijk alles heeft ze nagedacht. We lopen langs een woonkamer annex ontmoetingsruimte, winkeltjes, een bandhotel, residenties voor kunstenaars, een concertzaal en nog veel meer. Het nieuwe Stroomhuis moet een multifunctioneel sociaal cultureel centrum worden waarin de eerdergenoemde vrije creatieve energie de drijvende kracht is. De gemeente is bekend met het ontwerp en de plannen. "Het contact met de gemeente is goed en bovendien gemakkelijker geworden omdat

Meteen na de brand kwam Stroomhuis op de politieke agenda dankzij een motie van Volt, D66, PvdA en GroenLinks. De gemeente, als eigenaar van het pand en de grond eronder, staat achter de plannen voor nieuwbouw mede dankzij de aanspraak op verzekeringsgeld. Rosalie vat de vorderingen in een adem samen. "Er is geld, er is een plan, de gemeente en de politiek zijn mee, dus dat is mooi. Het laatste stukje, de bereidheid van Fellenoord B.V. om Stroomhuis in hun plannen in te passen, ontbreekt nog. Zij houden zich stil ondanks

het station gerealiseerd gaat worden. Een gebied ter grootte van 55 hectare gaat daarvoor op de schop. In 2040 moeten er zo'n 15.000 mensen wonen tegenover 200 mensen nu. "We hebben de medewerking van Fellenoord B.V. hard nodig, want het verzekeringsgeld komt vrij als binnen drie jaar na de brand de schop in de grond gaat. Ook daarom hebben we gekozen voor de modulaire bouw van zeecontainers, want die kan meteen worden gerealiseerd. Op termijn, na tien of vijftien jaar kan een eventuele andere nieuwbouw worden ingepast in de plannen van KnoopXL."

Nog voor de maquette voor de nieuwbouw maakte Rosalie op basis van honderden foto's tot in de kleinste details een schitterende maquette van het oude pand. Foto's daarvan vind je na licht zoekwerk op het web. Een aanrader. Ondertussen zet N.E.P. de activiteiten van Stroomhuis voort op verschillende locaties in de stad. N.E.P. is van belang voor de toekomst van Eindhoven. Help mee hun stem te versterken en begin alvast met het volgen van hun verrichtingen op Instagram via @nieuweindhovenspeil. ■

N.E.P. een stichting is en daarmee formeel een rechtspersoon. Sinds de brand kom ik er maandelijks, samen met Gerrie Fiers, een van de vier bestuursleden van de stichting. Volgende week hebben we weer een gesprek de gemeente en de dag erna een afspraak met twee architecten."

onze pogingen in contact met hen te komen."

Fellenoord B.V. is het bedrijf dat is opgericht om de gebiedsontwikkeling van KnoopXL in goede banen te leiden. KnoopXL is een nieuwe wijk met woontorens die aan de noord- en zuidzijde van

Conservenblik

tandeloze vooruitgang
de rottende olifant
verspreidt een lijkenlucht
in de donkere kamer van damocles
waar vleidend wordt terugverlangd
naar dode dagen
als was gisteren
een eeuwig vandaag
met eindeloos uitzicht op morgen
en wie mij vraagt
wat dit betekent
die moet ik helaas
teleurstellen

In mij zit een mens verstopt

in mij zit een mens verstopt
zo eentje die je dagelijks ziet
je kent ze vast wel
zo'n mens waarvan je denkt
opgepast daar is iets mee
maar zo ben ik niet
nee hoor, ben je gek
maak je maar geen zorgen
ik hou mijn mens-zijn goed verborgen

Tuinpad bij nacht

krak!
zei de slak

De nacht wordt vrouwenlichaam

Transparant, verblind
verlaten en verwilderd
minder ik steeds meer.

Pak mijn hand, lief
neem mij mee,
elke plek is goed genoeg.

Raak me dan, als je kan.
Dit koude hart slaat slecht(s) voor jou
en ijs is alleen maar bevroren water.

Donker stroomt
de kamer binnen.
Klotst zwaar en zwart
tegen de plinten.

Liefdeloze slaap
hecht zich aan mijn ogen.
En als de morgen komt
is de droom vervlogen.

?\$%^&@!

Vuurspuwende vlammenkotser
Knuistenknekelend vel over been
Ik slijp het mes op mijn tong
Steek het staal tussen de ribben
Van de eerste de beste

Sterkstekende doodverstrekker
Knokenbrekende haatzaaiër
Ik lik het bloed van mijn vingers
Gil mijn gelijk naar de maan
Die schijnt en verder niks

Rottendvleesgeworden begeerling
Doodgeslagen tyfusteerling
Ik vormzel seconden, uren, dagen, jaren
Met iedere slag sterf ik
Vele malen meer dan jij

MATTIAS JOHANSSON

TRINKHALL LUIK

NIET IETS DAT JE KLEINE ZUSJE OOK KAN

TEKST: JAN DE VRIES

Soms sta ik in een museum voor een kunstwerk dat ik vreselijk vind. Maar dan maak ik toch een diepe buiging voor het idee erachter. Dan denk ik: wat een bijzondere geest moet de schepper van het werk hebben om zoiets te kunnen bedenken. Jaloers ook omdat ik die creativiteit niet heb.

Jaloezie overvalt mij regelmatig in museum Trinkhall in Luik, want daar is louter kunst te zien van mensen met een bijzondere geest. Alle kunst in dat museum is namelijk gemaakt door kunstenaars met een mentale handicap. Vroeger heette dat Art Brut of Outsider Art. Bij Trinkhall gebruiken ze die termen liever niet omdat het museum vindt dat deze kunst op een heel nieuwe manier bekeken moet worden. Weg met de stempeltjes en de hokjes. Het zijn kunstenaars die een aparte plek hebben in de kunsthistorie en van wie het werk door verzamelaars gekocht wordt. En nee, het werk in Trinkhall is niet iets dat je kleine zusje ook kan.

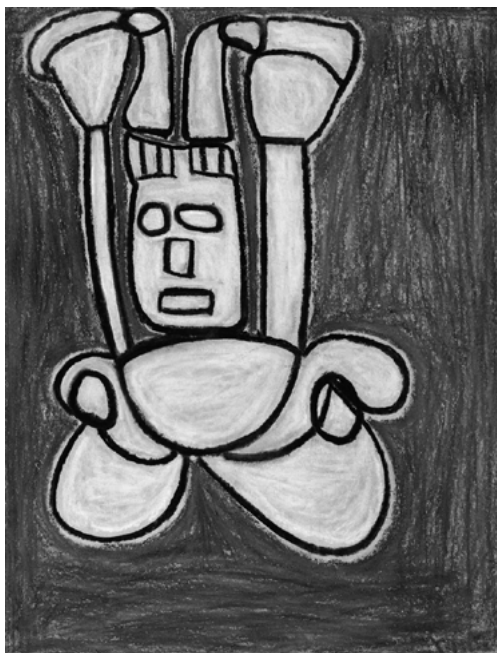
De eerste die art brut 'ontdekte' was Jean Dubuffet (1901-1985). Hij schilderde zelf tamelijk wild met dik opgebrachte verf. In zijn werk waren met enige fantasie landschappen of figuren te herkennen. In het werk van geesteszieken, naïeve schilders en kinderen ontdekte hij een eigenheid en originaliteit die hij art brut noemde. Hij verzamelde dat werk. Later werd ook zijn eigen stijl en dat van zijn navolgers art brut genoemd. Ruwe kunst.

Trinkhall heeft een internationale collectie van ruim 3000 werken, die uniek is in de wereld. Op de benedenverdieping wordt een aantal keren per jaar een solotentoonstelling georganiseerd en op de bovenverdieping is wisselend werk te zien van verschillende kunstenaars uit de hele wereld. Tijdens mijn bezoek waren dat vooral Belgen, maar ook van fragiele kunstenaars uit bijvoorbeeld Australië, Schotland, Zweden en Italië. Veel kunstenaars maken hun werk in een atelier, samen met anderen en met hulp van professionals zonder handicap.

Dat brengt ons meteen bij de geschiedenis van het pas vijf jaar oude museum in het Parc d'Avroy, midden in de stad Luik. Op die plek stond ruim honderd jaar geleden een gebouw dat nog het meest leek op een klein Egyptisch paleis. Het was een hal waar je kon drinken. Een trinkhall dus. Volgens de man achter de balie van het huidige museum was dat 100 jaar geleden een leuk Duits-Engels woordgrapje. Als je er om vraagt haalt hij uit een kast in de hal prachtige foto's van die tijd. Het Egyptische paleisje werd lang geleden afgebroken. In 1979 begon Luc Boulangé in Centre de Hemptinne in het Belgische Orp-Jauche het Créahm (Création et Handicap Mental).

Centre de Hemptinne is een woongemeenschap voor mensen met een verstandelijke beperking. Créahm is geen bezigheidstherapie waar je oma een dag in de week naar toe kunt brengen, maar een volwaardig artistiek project waar de deelnemers als kunstenaars worden behandeld. De kernfilosofie is 'dat een verstandelijke beperking geen belemmering vormt voor creativiteit, maar juist kan leiden tot een unieke, ongefilterde artistieke expressie'. De deelnemers worden begeleid door professionals. Uit Créahm ontstond in 2003 het MADmuseum. In 2020 werd dat getransformeerd tot Trinkhall in het Parc d'Avroy.

Wie binnenstapt voelt meteen dat het er anders is dan andere musea. In de hal staat een eenvoudige balie, daarachter is een nis die vol hangt met jassen van schooljeugd die op bezoek is. De man achter de balie haast zich om plaats te maken voor onze twee jassen. In dezelfde hal is een solo ingericht met werk van Inès Andouche. Zij is zo'n kunstenaar die na wat omzwervingen in Centre de Hemptinne kwam. Daar ontwikkelde zij haar creatieve geest. Ines, zoals haar kunstenaarsnaam luidt – met een grote ronde balvormige punt op de i –, werkt vooral in pastel. Voor haar inspiratie put ze onder meer uit afbeeldingen in tijdschriften en dingen die ze zag toen ze in Congo woonde. Je ziet er werken met vissen, planten, alledaagse voorwerpen, duivels en Afrikaanse afbeeldingen. Het is figuratief, kleurrijk werk.

Dat is anders op de eerste verdieping waar werken van bijna 30 kunstenaars hangen. Mélancolics heet de expo. Hier overheersen donkere tinten. Ook op deze verdieping is alles eenvoudig maar stijlvol. Verspreid door de ruimte staan grote zwarte schermen waar de werken op bevestigd zijn. Waar je in een ander museum nog wel eens uitgebreide beschrijvingen naast een schilderij ziet, volstaan ze bij Trinkhall met een nummer. Die corresponderen met nummers in een flyer en daarachter staat de naam van de maker, het materiaal dat hij of zij gebruikte, de datum waarop het gemaakt is, het land waar de maker woont en de werkplaats waar hij of zij werkt. Dat is een bewuste keuze. Waar in de reguliere kunstwereld Rembrandt, Monet en Koons merken zijn, staat in Trinkhall veel meer het atelier waar de kunstenaars werken centraal. Behalve de naam Créahm duikt vaak de naam Kunstwerkplaats de Zandberg op. Anderen werken in Project Ability in Glasgow of Atelier Inuti in Zweden. Ze doen allemaal ongeveer hetzelfde: kunstenaars helpen een eigen beeldtaal te ontwikkelen om zo een plek te verwerven in de reguliere kunstwereld.

INÈS ANDOUCHE

DANIEL STERCKX

Wat opvalt is de grote verscheidenheid aan werken. Soms een bijna streetart-achtig werk van de Belg Daniel Sterckx. Een angstaanjagend hoofd met grote holle bloeddorlopen ogen in zwart met rode accenten. Of neem het werk van de Zweed Mattias Johansson. Ook weer zwart met bruin-rood. Je ziet een persoon op de rug tegenover twee andere personen. Is het een confrontatie of zijn het vrienden met elkaar in gesprek? Het gebrek aan titels laat veel aan de verbeelding over. Ashley Anjuyn maakt vrolijke gekleurde karikaturale portretten, die een groot contrast vormen met de donkere schilderijen. De vrolijke noot in de expositie.

Dat gebrek aan tekstbordjes naast de werken wordt ruimschoots gecompenseerd met uitgebreidere, algemene teksten aan de muur. Je krijgt bij Trinkhall niet alleen beeldende kunst, maar ook poëzie en het betere proza. Zoals deze, over de titel van de expositie Mélancolics: "Melancholie is vreugde noch droefheid; herinnering noch vergetelheid; schoonheid noch lelijkheid; hoop noch wanhoop; verlangen noch ontgoocheling; gebrek nog volheid, maar de plaats

van waaruit ieder van ons anders is en waaruit we, onophoudelijk, worden".

Eén van de blikvangers is een hut die door kunstenaars samen is gemaakt van aan elkaar geknoopte lappen in bonte kleuren. Er draait een video over het maakproces. Fascinerend om te zien met welk een jaloersmakende concentratie en toewijding de mentaal gehandicapte kunstenaars zich op het selecteren en knopen van de stoffen toeleggen. Bij die hut hoort ook een tekst, die eigenlijk alles zegt: "Beschut tegen de angstaanjagende geluiden die de wereld overspoelen – het geweld, de bedreigingen, de ontkenningen, de obscene blindheid van het nieuws – staan we in onze hut, in het Trinkhall Museum, en vieren we, tegen alle verwachtingen in, bescheiden ambitieus, wat we de expressieve kracht van fragiele werelden noemen". – Actueler kan een expositie niet zijn.

[De expositie Mélancolics en het werk van Ines Andouche zijn nog te zien tot 5 april ■

DE POSTMODERNE ZEN VAN JOHAN KLEINJAN

TEKST: EDWIN TIMMERS

FOTO'S: TEIS ALBERS / @T.R.ALBERS

Daar zat ik dan in het atelier van Johan Kleinjan in een voormalig schoolgebouw tegenover het stadion van Sparta, denkend dat mijn voorbereiding op het gesprek met hem tamelijk grondig was geweest. Niet dus. Met elke lade die hij opentrok, elk tijdschrift dat hij uit de kast plukte, elk krabbeltje, plaatje of schetsje aan de muur dat hij aanwees en elk verhaal dat hij daarover vertelde, steeg mijn verbazing. Ik werd getraakteerd op een inleiding op een reeds dertigjarige loopbaan van een veelzijdig kunstenaar. Veelzijdig? Jazeker. Dat hij illustrator is, wist ik. Niet wist ik dat de mappen met dat werk uitpuilen. Werk voor de Volkskrant, voor de Morgen, voor de VPRO Gids, voor Vice, de Rails en meer. Ik had wat fraaie knalrode demonen van hem op het web gezien. "Demonen?" zegt hij, "Ah ja, dat was voor HP De Tijd. Iets met sporten." Johans performance-kant? Geen benul, totaal niet verwacht. Hij trekt een cd uit de kast, een cd in een oplage van twee. "Moet ik nog eens op Discogs zetten," zegt hij over het gebodene terwijl hij naar een cd-speler loopt.

Het ding weigert dienst. De opname van The Behringer Escape Plan heb ik dus nog nooit gehoord. Johan duidt het met de trefwoorden failure en collaps. Ze zouden iets op het podium doen, maar de geluidsapparatuur van het merk Behringer werkte niet. Na de failure en collaps was er iets met karton en nu is er de ietwat schuchtere lach van Johan. Hij denkt met zichtbaar plezier terug aan deze performance, die hij deed met enkele leden van het collectief Antistrot (sinds 2010 Kamp Horst), waarvan Johan ook deel uitmaakte. Dit collectief, 'a group of artists to work together as individuals', werd opgericht in '96 door zes studenten illustratie van de Willem de Koning Academie, lees ik op de website van Antistrot-lid Paul Borchers. Ook staat daar dat: "the group [...] came to reject the view that illustrators are not fine artists." Over dit laatste heb ik Johan niet gehoord. Hij legt een handvol zwart-wit A5-magazines op tafel, het vroegste werk van Antistrot, vervaardigd met behulp van een kopieermachine, wild werk, een rauw spel met conventies, zowel maat-

schappelijk als esthetisch. Daarna legt hij er later werk bij, met illustraties die de leden van het collectief gezamenlijk, gezeten rondom een tafel maakten, alles even eclectisch als ironisch, het klassieke begrip van 'schoonheid' tartend en in die zin postmodern. De website: "Like the Dadaists Antistrot uses disparate sources like popular magazines, vintage comics, typography and off course art history. They juxtapose the disconnected images in order to highlight a chaotic irrationality of contemporary society." Fotograaf Teis wijst op een getekend hoofd op een van Antistrots werken en vraagt wie dat is. "Charles

Bronson!" zegt Johan met van verbazing enigszins opengesperde ogen. "Ken je Death Wish niet?" Hierna bepotelt hij zijn laptop om te zoeken naar de garnalenperformance op youtube, maar die vindt hij zo gauw niet en klikt vervolgens op Leprechaun Island, ook een performance. Damn, ook dit is dada, dada met pluche, synths en scheurgitaren. Een klik verder zijn we in New York. "Kijk, hier, crisis," licht Johan de beelden toe – de volstrekt maf uitgedoste band, een kruising tussen gummieberen en Disney-prinsen in spandex, kwakt het hele podiuminstrumentarium tegen de vlakte. In crescendo begint het

publiek te joelen. "In New York kunnen ze dat wel hebben ja. We kwamen altijd bloedend van het podium." Chaotic irrationality of contemporary society. Niks mis met irrationaliteit. Het leven zou best een collage kunnen zijn, wie weet. Dat wat men carrière noemt, komt voort uit de wens om lijnen van A naar B te trekken. Als je uit de hand lijnen tekent met een Rotring isograph kom je heel ergens anders uit. En zijwegen zijn smaakmakers. Op de deur hangt een A4'tje met daarop het hoofd en een handtekening van Egyptian Lover. "Egyptian Lover!" zegt Johan. "Heel groot in de jaren tachtig. Echt een Mister 808. Ja, van een Roland 808 – een drumcomputer uit 1980. De man is door Serge van Clon weer helemaal uit de vergetelheid gehaald." Op youtube kijken we naar een grote man achter een dj-stack in een wit-betegelde ruimte, gevuld met rudimentaire beats. Johan leest de vraagtekens op mijn gezicht en vertelt dat Clon een platenzaak in Rotterdam is, specialist in elektronische muziek én klassiek, met hemzelf als vaste klant. Elektronische muziek, het kwartje van hardcore-punk is voor hem nooit gevallen, ofschoon wel de nodige ervaring binnen de skate-scene opgedaan. "Geen angst, geen skills," zo vat hij die carrière samen. Volgende week gaat hij skiën, fervent skiër sinds zijn vroege jeugd. Zijn ouders hadden een fruitteeltbedrijf in Hoekse Waard en ontdekten de wintersport in weerwil van de lokale conventie. Hij kijkt er naar uit om weer op de latten te staan en demonstreert soepeltjes enkele ski-moves, die hij begeleidt met een Cruijff-achtige wijsheid: "Als je het eenmaal kunt, hoeft je maar weinig te doen." Ondertussen kijk ik naar mijn vooraf gemaakte aantekeningen. Misschien nog een poging doen om het over zijn werk te hebben, een beetje technisch worden? Of toch maar lekker meedrijven op zijn verhalen over zijn ver-

blijf, meerdere keren, in Tokyo, of China, Rusland? Hij legt het dagboek van zijn eerste verblijf in Tokyo, een uitwisseling uit zijn tijd op de academie, open op tafel. Alle pagina's ramvol piepklein gekrabbelde zinnen, fotootjes van medestudenten aan de academie daar en mensen die hij op straat of in het park tegenkwam, ook mensen die compleet toegewijd waren aan de body morph cultuur, ramvol, en met heel veel tekeningen, gemaakt met een Rotring isograph. "Er was een taalbarrière, dus het volgen van lessen was geen doen. Met een van de leraren kwam ik tot de deal om elke dag één tekening te maken." Een Rotringpen draait op inkt en dat maakt

schetsen lastig, want elke lijn moet min of meer meteen raak zijn – gummen is niet mogelijk. Het zijn rake tekeningen. “Talent,” zeg ik tegen Johan, maar daar reageert hij niet echt op. Terecht, want een oordeel op basis van rake lijnen van een jongeman, die, inmiddels dertig jaar later zowat kan spreken van een oeuvre, is wat potsierlijk. Kan ik dan wel spreken van een stijl? Mag. Zie je een illustratie of schilderij van Johan, dan zeg je: “Ah, dat is een Kleinjan”. Maar wat is een Kleinjan? Misschien dat drie recente schilderijen een tipje van de sluier oplichten, iets zeggen over de ontwikkeling van zijn vormtaal. Drie schilderijen uit 2023, stuk voor stuk sterke werken. Op de eerste, Drempel getiteld, zijn negen vetplanten in evenzoveel bloempotten te zien. De vetplanten zijn behoorlijk natuurgetrouw weergegeven. Dat geldt ook voor de sanseveria op het werk Zonder Titel #2. Op het werk met de titel Severia San heeft de natuurgetrouwe weergave van een sanseveria plaatsgemaakt voor de essentie van de plant én een spel met de vormen en de hoekige beweeglijkheid van het blad in een compositie die vlakvullend is en lijkt te knipogen naar Oosterse kaligrafie. In deze drie recente werken dacht ik te zien dat Johan het spel met de werkelijkheid aan het verlaten was om zich meer te gaan richten op louter de werkelijkheid. Maar dat zag ik verkeerd. “Het is andersom,” zegt hij. “Ik schilder niet zo vaak planten. Dus eerst moet ik ze een beetje leren kennen om ermee verder te kunnen.” Johan tekent of schildert aanvankelijk ‘naar de werkelijkheid’. Heeft hij de werkelijkheid ‘te pakken’, dan gaat hij ermee zijn eigen weg. Misschien is dit ook de weg die hij met zijn weergave van mensenhoofden is gegaan. De hoofden zijn namelijk groot, soms zelfs vlakvullend. “Op de een of andere manier kan ik niet anders,” zegt Johan daar-

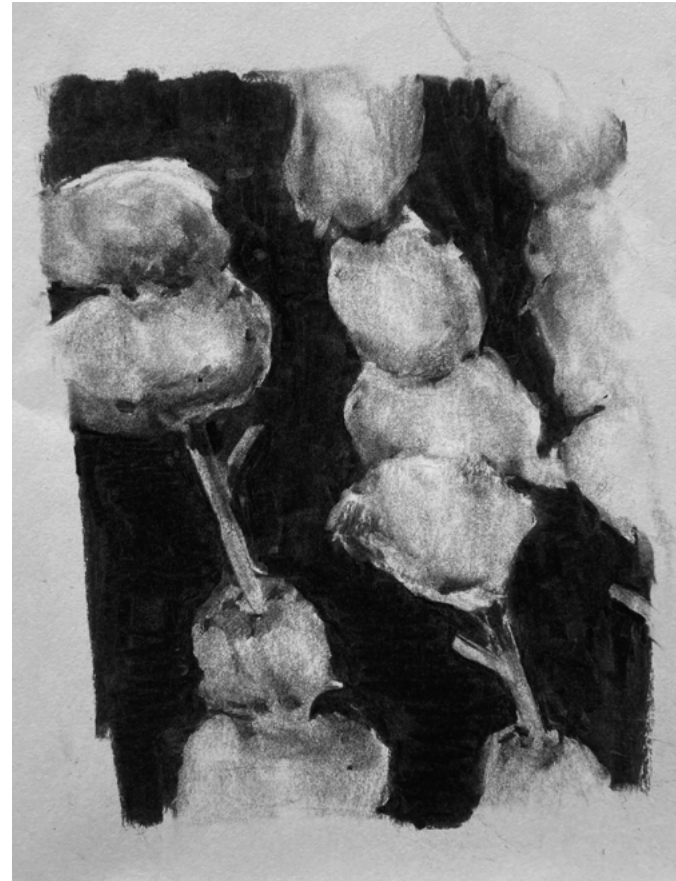
over. “Eerst waren ze nog groter. Nu zijn ze kleiner.” Uit een envelop haalt hij een tekening in vergevorderde staat. Het is de cover voor Bukblad. Met een groen kleurpotlood in de aanslag buigt hij voorover en kijkt weer op: “Dit is trouwens ook een Opsporing Verzocht. Ik teken al eeuwig criminelen van Opsporing Verzocht.” Recent werk van Johan als autonoom kunstenaar kun je zien op zijn website www.johankleinjan.com. Op Instagram (@johan__kleinjan) ook veel van zijn werk als illustrator. ■

VIEZE HANDEN

TEKST: KIKI MULDER
BEELD: JAN TIMMERS

Met mijn ogen dicht en haren in het zand keek ik naar de ruimte boven me; zwart, maar gekleurd tegelijk. Naast me lag Sarah met haar armen en benen wijd. We hadden nog geen woord gezegd sinds we hier waren. Ik had ook nog niks te vertellen. Alleen te kijken hoe de zon opkwam uit de immense vlakke om ons heen en te kijken hoe ze op Sarah straalde. Ze werd er mooier van en de zon ook. Sarah was cool, ze droeg een zilveren ketting en een lange zwarte jurk. Om haar arm had ze een zwarte armband van leer en een zilveren ring aan bijna elke vinger. Ik kon me niet meer herinneren hoelang het geleden was dat ik ook zo had gelegen, en ook zo zorgeloos was geweest. Gister had ze nog een fles whisky voor de deur van de kerk gezet. Met takjes had ze erboven 'geschreven': cadeautje voor de vrouwen. En eronder legde ze een citaat van Sartre dat ze uit haar boek over het existentialisme had gescheurd: "En hoewel de zelfontwerpen uiteenlopen, toch zal geen enkel ervan mij geheel vreemd blijven, omdat zij zich allen aandienen als een poging de grenzen te overschrijden, te verleggen of te ontkennen, of om zich ernaar te schikken." Ze was er de hele avond mee bezig geweest en nu lag ze hier rustig in het gras. Misschien fantaseerde ze over dronken gelovigen die een ander gezicht bedachten voor god en in discussie raakten. Ze had iets, dat ik niet had, waardoor ze de vogels hoorde fluiten en de wind op haar wangen voelde. Ik daarentegen had spierpijn in mijn buik die versteende bij de gedachte dat ik gister zo hard had kunnen lachen om de dis-balans die ze gecreëerd had. Ik zag een lieve oude vrouw voor me die zich met hart en ziel inzette voor de kerk; die geraakt door haar bericht de deuren opende en zo aan haar dag begon. Ik zag jongeren op een bankje die met boze woorden van de pastoor onterecht de schuld kregen voor openbare ordeverstoring. Had ze voor extra regels gezorgd of voor verruiming? Ik wilde Sarah's hand pakken, maar dan zou ik haar stilte onderbreken. Ik wilde haar stilte en ik wilde weg. Voorzichtig deed ik haar lange zwarte haren achter haar oor en fluisterde mijn keuze. Nu was er een andere stilte. Ik vertrok en wist niet of ik terug zou komen.

Na een uur lopen door hetzelfde landschap zag ik een oude vrouw in de verte. Ze zat in kleermakerszit in het gras en droeg een gebroken wit, linnen pak. Ze had een bril op, oogschaduw met een lichte glitser en oorbellen die van glas leken te zijn. Haar rimpels tekenden haar gezicht. Met haar korte, gekrulde en spierwitte haar, kon ik niet anders denken dan dat ze op een engel leek. Ik ging naast haar zitten en zag toen pas waar ze naar keek. Voor haar stond kamille tussen het gras. Zeven lange sprietjes bij elkaar die met de wind mee bogen. Uit het niets trok ze de langste steel uit de grond. Ze legde het bloemetje in haar verrimpelde hand. Er stonden nu zes bloemen in de grond en ik snapte niet waarom ze dit had gedaan. Allen in bloei, even wit, even geel, en toch was het deze die ze had gekozen. Ze begon te huilen. Traan na traan stroomde langzaam over haar wangen. 'Hee, het is oké', zei ik om haar gerust te stellen, 'hoe heet je?' Met haar ogen rood uitgeslagen antwoordde ze uiteindelijk: 'Sarah'. Snel maakte ik een gaatje in de grond en zette het bloemetje terug. Zijn wortels waren gebroken, maar hij stond weer

op dezelfde plek, in dezelfde grond. Ik ging bij haar weg en zij bleef in verdriet achter, hoeveel ik mijn best ook had gedaan om haar te troosten.

Ik kwam Sarah tegen in een hutje onderweg. Ze had nog niks gegeten en veel gedronken. Ik kwam haar tegen op een schommel. Waar ze hoger vloog dan elk ander kind die het ook probeerde. Ik kwam haar tegen in muziek, met de gordijnen dicht en op de stoep. In de war en in de weg. Uitgeput stond ik op een heuvel en zag alle Sarahs voor me in het dal. Ze drongen zich als een compleet chaotische samenleving aan me op. Schreeuwend door elkaar, vastgelopen in de herhaling en stiltes in een hoekje hopen onvindbaar te zijn. Ze werden een stilleven toen ik ze in de ogen keek en een knuffel gaf; zwart en gekleurd tegelijk. Ik dacht dat ik de kleuren zelf kon kiezen, maar ik kon ze alleen zelf veranderen. Met vieze handen had ik de ruimte geopend en schreef in het zand: 'Ik ben, omdat wij zijn'. ■

OOK VOOR DE NIET-MOSHER IS ER STATE POWER

TEKST: JAMIE LEIJS
BEELD: MART LIER

Ik ken State Power van hun harde nummers en live shows met grote moshpits. Toen ik zag dat er nog nooit iets over hen in Bukblad had gestaan dacht ik: “dit is mijn kans”. Ik mailde de redactie en kreeg groen licht.

Bonestroo. Na wat koetjes- en kalfjespraat over nieuwjaar, beginnen we met waarom we elkaar nou eigenlijk spreken en gaan we de diepte in (soort van). State Power is begonnen in het begin van 2023. Zij zijn ontstaan na het uit elkaar gaan van de eveneens Utrechtse band Two and a Half Girl van de gitaristen Pim en Daan. De meeste leden van State Power kenden elkaar al via de scene. Sommigen speelden ook al samen in een andere band, Bony Macaroni genaamd. Bony Macaroni en State Power zijn op muzikaal en tekstueel vlak niet te vergelijken, maar toch ga ik het proberen. Bony Macaroni is meer emo en State Power is echt hardcore. State Power komt voor uit politieke onvrede, de woede en agressie daaromtrent, het moet eruit. Zoals Stefan mooi zei, is Bony Macaroni bedoeld om luchtig en een beetje silly te zijn, ook al lukt dat niet altijd. Daarentegen is State Power volgens hun bandcamp ‘a manifestation of pure love in its most aggressive form’.

State Power is ontstaan in januari en had hun eerste single online staan in april. Ik vind dat persoonlijk een behoorlijk korte tijd tussen het ontstaan van een band en hun eerste release. Ze hebben nu twee ep's online staan, The Year of the Harvest en Final Hour genaamd. Beide ep's werden door hen zelf opgenomen of met de hulp van vrienden. Alles behalve de drums wordt in de garage van bassist Rinus opgenomen. De drums worden niet in de garage opgenomen omdat ze de meest pure drum sound willen. State Power had zich duidelijke doelen gesteld, waarvan de voornaamste was op Jera on Air spelen in 2025. Daar zijn ze in geslaagd. Voordat ze op Jera speelden wilden ze twee ep's hebben uitgebracht en dat is ook gelukt.

De dag dat ik Stefan sprak, vertelde hij mij dat die avond de jaarlijkse State Power-borrel was. Daarom kan ik jullie helaas nog niks vertellen over wat hun

toekomstplannen zijn, maar daar zullen we vast snel genoeg wat van gaan zien – een vogeltje fluisterde mij in dat ze hun eerste full length album gaat releasen rond de zomer.

Ik wil nu geen concertrecensent gaan uithangen, maar ik ga het stiekem toch doen. Ik heb in mijn leven één show van State Power gezien en dat was op het kleine podium op Baroeg Open Air 2025 in Rotterdam. De eerste noten waren amper gespeeld en de pit was al begonnen. De pit bereikte op een gegeven moment het toppunt, waarbij als je niet in de pit stond, je de show amper kon zien. Ook voor de niet-mosher valt er wat te halen bij een State Power show. Er wordt namelijk tussendoor een woordje gesproken tegen het publiek en je gaat naar huis met een voldaan gevoel en misschien wat meer politieke kennis. Daarom raad ik jullie allemaal aan om een keer een live show te gaan kijken. ■

"JE GAAT JE TANDEN WILLEN POETSEN"

TEKST: DICO BAK

FOTO'S: JENS VAN DER HEIJDEN

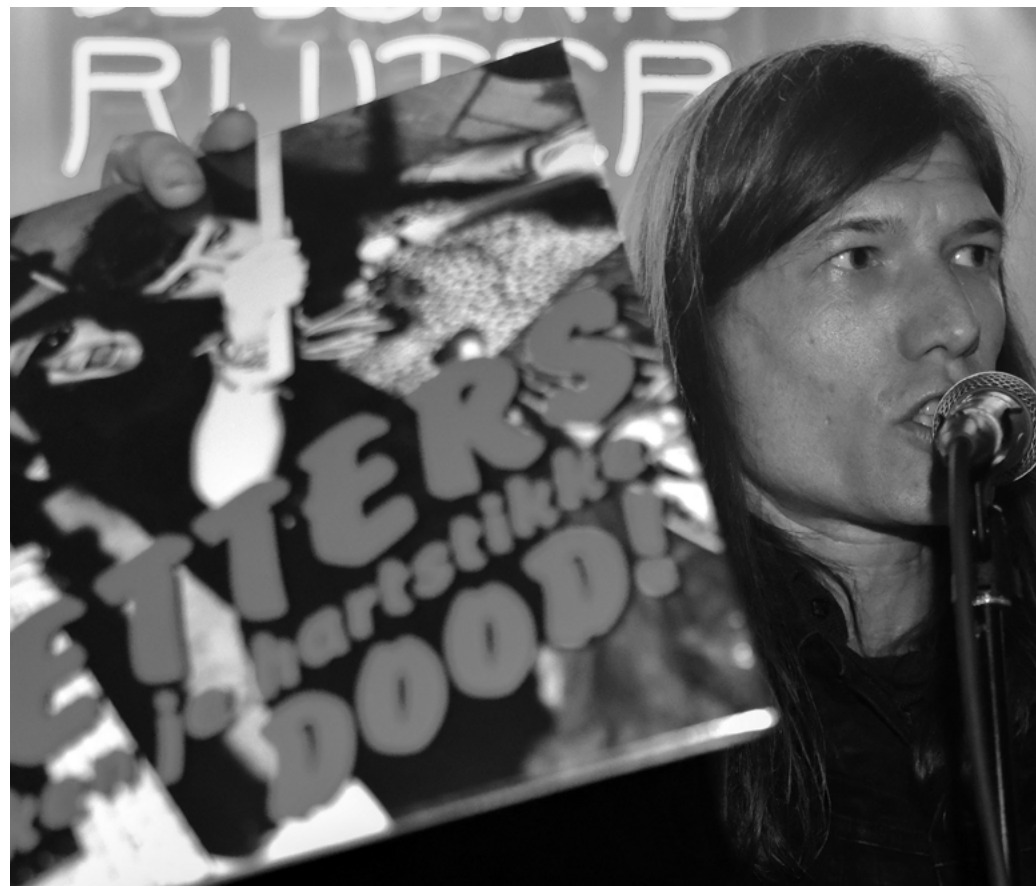
Als je de Nederlandstalige punkband The ETTERS vraagt om hun ogen te sluiten en dingen op te noemen die ze zien in het 'universum van The ETTERS' noemen ze o.a. "naakt", "heel veel snacks" en "tatoeages". De ogenschijnlijke willekeur die deze drie begrippen uitstralen, staat symbool voor de onbevangen mindset waarmee Jeroen Aalbers (gitaar en zang), Luna Becking (bas en zang) en Kate Oram (drums en zang), oftewel Jerry, Loena en Keet, zich door het muzieklandschap bewegen. Ze doen en zeggen wat ze willen, hoe lomp het ook is.

"Ik ben al twintig jaar over m'n hoogtepunt heen en nu sta ik hier op dit trappetje met jou te praten", zegt de 43-jarige Jerry gekschend terwijl we op een trappetje naast de ingang van een parkeergarage op de Haagse Grote Markt staan te praten. Met zijn hoogtepunt doelt hij op zijn tijd bij The Apers, waarmee hij in 2003 het podium van Lowlands beklom. Verder volgens was hij acht jaar actief als frontman van The Jerry Hormone Ego Trip, totdat hij een aantal jaar geleden de handen ineen sloeg

met Loena om The ETTERS op te richten.

Maar ze moesten nog op zoek naar een drummer. Op dat moment kwam Keet, waarmee Loena eerder het elektronische bubblegum post-punkduo COCO COCAINE vormden, om de hoek kijken. "Ik heb zelf leren drummen", zegt Keet trots, die vóór The ETTERS nog nooit had gedrumd. "Ik ben de beste drummer voor The ETTERS omdat ik zoveel foutjes maak."

Wie The ETTERS opzoekt, stuit al snel op het verhaal over Jerry's 'midlifecrisis', dat luidt als volgt: in een naargeestige periode van zijn leven, waarin zelfs zijn kind vroeg "waarom hij zo droevig is", ging hij op aanraden van zijn psychiater en vrouw op zoek naar "twee jonge punkchicks". Zelf zegt hij hierover: "Loena en Keet zijn naast muzikanten ook ouderenverplegers. Zo wordt er een centje bijbetaald door de ggz en kunnen we dit met z'n drieën gezellig doen".

Ondanks dat dit verhaal in zijn eigen woorden bullshit is, laat het zien dat de band hun reputatie vormgeeft door personages van zichzelf te creëren. "The ETTERS is eigenlijk een conceptueel ding. Jerry zit in een midlifecrisis, Keet is de beste leerling van de klas en ik schop overal tegenaan met m'n grote bek. Het zijn karikaturen van wie we echt zijn", vertelt Loena. "Om te bepalen wie een nummer gaat zingen kijken we naar bij wiens typetje de tekst het beste past." Zo wordt Anders dan de rest, een ode

aan de buitenbeentjes, gezongen door Keet. Het provocerende ledereen haat jou is voor Loena, en Jerry neemt ik pis in je brievenbus op zijn rekening.

"Het is sowieso allemaal een beetje grappig en niet zo serieus bedoeld", zegt Jerry. Toch zitten er wel degelijk politieke en maatschappelijke boodschappen in hun debuutalbum The ETTERS maken je hartstikke DOOD! (2025). Geen Hoofd en Engnek laten hun feministische kant zien en tijdens het

optreden in De Zwarte Ruiter wordt het nummer Je mag 't niet zeggen (Je mag niet zeggen dat ie dood moet / Maar hij moet dood) aangekondigd met een verwijzing naar de sticker op Jerry's gitaar 'This machine kills PVV'ers'. "De focus ligt inderdaad op plezier hebben, maar dat neemt niet weg dat we alle drie activistisch zijn", aldus Loena.

Het feministische karakter van de band is hard nodig, want de punkband trekt met twee vrouwelijke bandleden helaas ook "vieze man-

netjes" aan. Loena geeft als voorbeeld dat ze haar soms de hele avond vanaf een bepaalde hoek filmen. Keet knikt instemmend en voegt toe dat er altijd wel één zo'n type aanwezig is: "Dat voelt vies." Op de vraag of Loena en Keet hier voor The ETTERS ook mee te maken hadden, antwoordt Keet: "Ja, altijd. Dat hoort er gewoon bij. Altijd dezelfde typetjes. En voordat je kan vragen wie ze zijn en wat ze precies aan het filmen waren, zijn ze weg."

Als de band wordt gevraagd wanneer ze vinden dat ze succes hebben, blijkt dat ze zich weinig aantrekken van wat anderen van hen

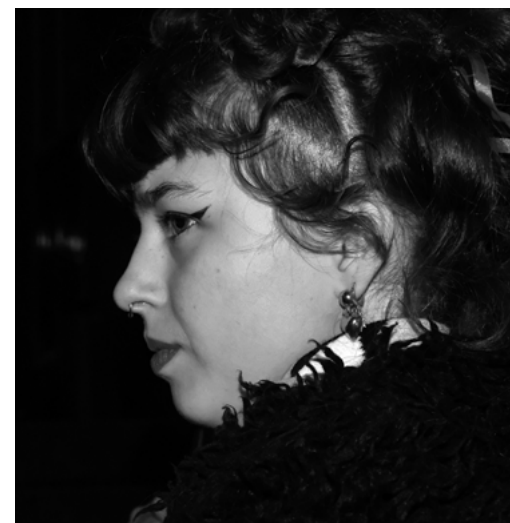
vinden. Keet antwoordt met "als er op Reddit over je wordt gekletst" en Loena zegt dat je succes hebt "als je haters hebt die het niet kunnen hebben dat wij zo cool zijn." Jerry, die al een lange tijd actief is als muzikant, vergelijkt het met vroegere ervaringen: "In vorige bands stak ik er heel veel moeite in en kreeg ik er weinig voor terug, maar nu gaat het allemaal vanzelf. Dat is denk ik succes." Een succesmoment wat hem is bijgebleven is een appje van Greg Lowery, de zanger van de Amerikaanse band The Rip Offs'. Hij zei dat hij de The ETTERS heel erg tof vindt: "Dat vind ik wel heel leuk. Maar als

hij het kut had gevonden was het ook goed geweest. Wat moet ik ermee?"

Ondertussen hebben ze al een hoop nieuw materiaal op de plank liggen. "We hebben laatst drie nummers opgenomen voor het Franse label Fish & Cheap Records", vertelt Jerry. Dat beviel hem erg goed, omdat hij daardoor niet heel veel nummers tegelijk hoefde te mixen en masteren, iets wat hij voor het eerste album wel heeft gedaan: "Eenentwintig nummers mixen, daar was de lol op een gegeven moment wel vanaf."

Inmiddels zijn de drie nummers, Er is niks aan jou wat ik niet haat, Kattenbakkak en Eet m'n snot op, te beluisteren via de streamingsdiensten. Ook waren ze op transparant vinyl beschikbaar, maar omdat het maar 50 stuks waren, nu alweer uitverkocht: "Nu kan iedereen elkaar gaan overbieden op Discogs en dan kunnen wij doen alsof we super populair zijn", zegt Jerry lachend.

Het debuutalbum maakte je 'hartstikke DOOD!', maar wat voor effect hebben de drie nieuwe singles dan op je? The ETTERS hebben wel een antwoord: "Je gaat je tanden willen poetsen." ■

ODE AAN DE KLEINE LIEVE WERELD

TEKST EN BEELD: MARTIN VOORBIJ

Of ik iets wilde schrijven over de kunst en cultuur, werd er spontaan voorgesteld, ergens in de krochten van de Eindhovense underground, alwaar de muziek spreekt. Gelukkig spreekt de muziek altijd. Het is dan ook een snelle emotie, ondanks de herinneringen die soms in jaren opgebouwd zijn.

Als Vriend van de Maatschappij van Langzame Vooruitgang bedacht ik me, of beter gezegd, poppen er andere gedachten op dan snelle gedachten. Oplossingen met visie gaan traag, terwijl de tijd sneller gaat, de kabinetten er steeds korter zitten en er steeds langer over doen om te besluiten, te beginnen met regeren. In dit post-verkiezingstijdperk worden de deals gesloten. Nu zouden we de partijen kunnen wijzen op hun beloften. Echter, de gure macho-fasco wind waait nog

steeds en is bepaald niet kunstvriendelijk. Met meer vrijheid voor de grote content-slurper die AI is, het afknippen van publieke media, ongecontroleerde 'sociale media' en het beschimpen van onwelgevallige kunstenaars en initiatieven.

Bovendien heb ik in de partijprogramma's bar weinig visie over de kunst en de cultuur gezien. Partijen die er iets over te zeggen hadden waren meer bezig met het bijsturen van geldstromen of met maatschappelijke noodzakelijke inhoud te formuleren. Alleen Volt had een uitgebreide pagina. Het is dan ook de enige partij met een niet-Nederlands perspectief. Ik geloof dat ze met de hakken over de sloot een zetel behaald hebben. Misschien hadden zij wel gehoord van het initiatief in Ierland, waar kunstenaars een basisloot krijgen om te kunnen maken wat

gemaakt moet worden en waarbij expliciet vermeld werd dat dit een investering is in de intrinsieke waarde voor de maatschappij en niet in geld terugverdienen. Maar ik vrees dat de meeste kunstliefhebbers bij deze verkiezingen toch hebben gekozen voor een andere partij vanwege andere prioriteiten. De strategen. Mijn hemel. Wat zou er gebeuren als ze alleen van de Quote-lijst 10 % zouden afkomen, of 0,01 % van het flitskapitaal dat door het land stroomt. Dan zou dit al geen discussie meer zijn. Tuurlijk is dat slechts een kwestie van keuze.

Maar goed, het kan geen kwaad, ff lekker klagen (sowieso een mondiale hobby). En wetende dat we het ondertussen ook knettergoed hebben, sta ik toch weer met beide benen in de twee werelden die bestaan: de grote boze wereld,

waarover je leest in de krant en ziet op het journaal en waarvan je weet dat die op veel plekken echt verkloot is. En de kleine lieve wereld, waarin de underground plekken van Eindhoven weer beginnen op te bloeien en de stad richting zoekt naar een grotere toekomst. Ondertussen probeer ik alle

bullshit in mijn omgeving te weren en er tegelijkertijd iets moois te maken. Iets waarover je het kan hebben met anderen, maar ook alleen van kan genieten. Maak er het beste van, zou ik zeggen. ■

RECYCLING ARTS AND
IDEAS, ZO OMSCHRIJFT
KUNSTENAAR
MARTIN VOORBIJ ZIJN
KUNSTPRAKTIJK OP
WWW.MARTINVOORBIJ.NL

DIAMANTDUIFJES GILLEN NIET

Het is zondagavond wanneer ze thuiskomt met een envelop in haar zak. Ze trof hem vandaag aan in haar kluisje bij het buurtzwembad, twee weken later dan afgesproken, maar nog altijd sneller dan wanneer ze het in haar eentje bij elkaar had moeten sprokkelen. Het is bijna genoeg. De spanning van het wachten zal haar weerstand gebroken hebben; een griepje, zo noemde ze het zelf. Misschien was de conciërge ook ziek geweest, gevloerd door de griep, drijfnat van de koorts net als zijzelf, en duurde het daarom langer. Misschien had de bank er een stokje voor gestoken toen hij het geld wilde opnemen. Of misschien was hij haar naar huis gevolgd, had hij naar binnen gekeken en had het er allemaal veel minder ernstig uitgezien dan zij het die ene keer had doen lijken, toen ze hem in vertrouwen nam. Ze kijkt naar buiten. Reflecties van twee raampartijen op de sneeuwvlakte rondom het huis lichten op als gele vierkanten. Verder is er niets te zien in het donker.

Maandag gaat ze zwemmen. Het zwembad is verwarmd en zo'n veertig minuten lopen. De sneeuw kraakt onder haar voeten. Er gaat een rilling over haar rug. Het geluid herinnert haar aan de momenten dat ze haar hand in een zak watten steekt, voordat ze in de alcohol doopt. Een wekelijkse routine wanneer hij thuis is.

Ze trekt haar baantjes en gaat een keer van de waterglijbaan. De conciërge is nergens te zien, maandag is zijn vrije dag, dat weet ze. Toch controleert ze op weg naar buiten snel het kluisje. Leeg. Met haar handen in de zakken van haar rok begint ze aan de terugwandeling.

Op dinsdag bevindt ze zich tussen de zonnehoedjes waar de tuin vol mee staat, zorgvuldig pakt ze de eikenbladeren op die die nacht zijn neergevallen, stopt ze in de zak van haar rok. Ze had de zonnehoedjes zelf gezaaid, in het voorjaar dat hij veel thuis was. Uren spendeerde ze in de tuin, zaadje voor zaadje stopte ze in de grond en toen ze de hele tuin gevuld had en hij nog eens een maand thuis moest blijven, legde ze een pad aan van stenen die ze vond langs de rivier achter het huis. Hij moet gedacht hebben dat ze zich er thuis begon te voelen, en zolang ze een reden had om buiten te zijn was dat misschien ook wel zo.

Dit jaar bloeiden de zonnehoedjes voor het eerst. Sindsdien draagt ze een tuinschaartje mee, zodat ze de bloemen kan bijknippen wanneer ze door de tuin loopt. 's Zomers vormden ze een ensemble van donkere wezentjes met kleurrijke rokken. Geel, roze, wit; de vuurrode waren haar favoriet. Naarmate het kouder werd, droogden de rokken uit. Hele stukken lieten los, terwijl andere delen verschrompeld bleven hangen. 's Winters, zoals nu, zijn alleen de hoedjes en hun stengels nog over, als opgebrande lucifers. Een tuin vol zwarte bolletjes, dansend boven de grond. Nog even, denkt ze, en dan vlucht ik met dit uitgemergelde en ontkleedde ensemble weg.

TEKST: BEAU MAGDELIJNS
ILLUSTRATIE: JAN TIMMERS

Op woensdag wordt ze gewekt door het krakende geluid van banden die door de sneeuw richting het huis komen. Ze ligt in bed en hoort hoe het geluid plaatsmaakt voor banjerende voetstappen. Wanneer dat geluid onder haar open raam tot stilstand komt houdt ze haar adem in. Beneden gaat de deur open, ze is stil. Ze staat op uit bed en strijkt haar rok glad.

Duijfe, geef me eens een kus, zegt hij, en dat doet ze. Hij omhelst haar en wijst naar de lege envelop op tafel.

“Wat is dat?”

Ze haalt haar schouders op. In zijn omhelzing hangen haar armen langs haar lichaam als de bladen van verwelkte zonnehoedjes.

Hij raapt de envelop van tafel, zoekend naar een handschrift, naar inhoud. Iets in zijn blik is veranderd en hij begeleidt haar naar de bank en duwt haar rok omhoog.

Op donderdag wordt ze wakker, nat van het zweet. Door het open raam landen kleine witte sneeuwvlokjes op haar voorhoofd en armen. Ze stapt uit bed en hangt haar hoofd uit het raam. Natte witte glitters sieren haar donkere korte haren. Ze koelt af. Wanneer ze beneden komt ziet ze dat hij al is vertrokken. 'Morgenmiddag weer terug', schreef hij op de lege envelop. Het bericht laait de hitte in haar lijf weer op. Met een looppas die op struikelen lijkt vertrekt ze naar het zwembad. Zelfs de zweetdruppels op haar rug lijken haast te hebben.

Ze zwemt. Het chloor prikt in een schaafwond op haar pols die ze zich niet herinnert. Ze overweegt of ze weer van de glijbaan zal gaan, wanneer ze de conciërge terug ziet keren van zijn pauze. De oude man steekt zijn hand naar haar op, glimlacht. Ze glimlacht terug en voelt de natte betonnen vloer onder haar voeten warm worden. Nog in haar badpak loopt ze naar de inkomsthal van het zwembad waar het kluisje zich bevindt. Haar voorhoofd gloeit. Het kluisje lijkt uit zijn voegen te barsten, uit te dijen tot een bom die op hoogspanning staat. Het deurtje is een bolle buik waar cijfertjes op dansen en wanneer ze hem opent zuigt alles zich als een vacuum terug. Ze steekt de inhoud in haar badpak en snelt zich naar de kleedkamers. Onderweg naar huis denkt ze aan de conciërge. Ze vergat hem te bedanken.

Ze heeft kriebels in haar buik wanneer ze op vrijdag wakker wordt. Nog onder de dekens haalt ze de stapel uit haar roszak tevoorschijn. Hoe lang is het geleden dat ze eigen geld in handen had? Laat staan zo veel. Ze beweegt haar vingers over de oranje, gele en een aantal groene biljetten. Ze overweegt om nog even naar het zwembad te gaan, om de conciërge te bedanken, maar het middaguur heeft al geslagen en ze moet de zonnehoedjes nog snoeien.

Een uur of twee later knipt ze de laatste stengel af. Door de kou voelt ze haar hand niet meer, maar vanbinnen gloeit ze. Haar bloed trekt als stroop door haar aderen, in de zak van haar rok klopt het briefgeld op het ritme van haar hartslag. De tuinschaar steekt ze in de andere zak, waarna ze begint de stengels tot bossen samen te binden om die in een grote weekendtas te stoppen. De laatste bos valt uit haar hand wanneer hij de oprit oprijdt. De hand schiet naar het briefgeld, dat verpulvert in haar greep. Haar andere hand vindt rust op de schaar in haar zak. Hij stapt uit de auto, reageert verrast op haar verschijning, de eenzame huisvrouw in haar verdorde tuin. Wanneer hij haar omhelst, zoeken haar vingers houvast om de handgrepen van de tuinschaar. Een haal, meer niet, moet genoeg zijn. ■

DEEL 3

UIT HET DAGBOEK VANEEN PROTO

In mei had Ultragoblin een weekender. We sliepen met z'n drieën op een kamer van 10 m². Gelukkig was er een balkon. Begin juni namen we de ep op. Toen gingen we met de uni naar Parijs; ik moest vervroegd weg want die ep moest ook uitgebracht worden. Dat probeerden we in het voorprogramma van Alien Nosejob maar de tapes waren gedubd met muziek van Achterlicht. The Kids speelden op Klikofest, dat we met The Protos mochten afsluiten. The Protos naar een festival dicht bij Aken waar Sid naast een beekje lag te creperen, met tegenzin terug naar Haarlem. Ik ging met een club vrienden naar Hannover: Germany's most boring city. De elektrische stepjes en het parkje bij de Ferrari-dealer waren wel interessant. Oh, en er was een Romeinse, vliegende pik met poten en een eigen mini-pik. Met m'n zusje en oma weer

naar Parijs. De Eurostar was op de terugweg een halve trein vergeten dus ik mocht in het bagageriek. Samen met Waterschade en Eddie and the Roadcrew mochten The Protos de nieuwe generatie punk vertegenwoordigen in Paradiso. Klassieke helden als The Flyin' Spiderz en The Suzannes waren ook van de partij. Toen – je raadt het nooit – weer naar Parijs! Deze keer vooral voor Chantilly, daar konden we les tres riche heures du duc de berry voor het eerst in decennia bewonderen. Ultragoblin speelde met GeeTee in Vera. We hielden een tafelvoetbaltoernooi. Ondanks het 'all speed, no weed' beleid van de Australiërs wint Europa! Niet veel later stonden we met Liquids in Rotterdam, de tuinbroek hing losjes. De eerste Sick Shooters show gezien. Met Achterlicht nog één keertje spelen om het af te leren. 2023 belde, ze wilden hun line-up terug. Toen debuteerde The Rotten Organs. Dat is mijn nieuwe band met Dani en de tweeling van Van Empelen (o.a. bekend van Eddie + Roadcrew en Eskalatie). We speelden met zZz, voor mij en Dani al de derde keer dat jaar. Met Ultragoblin nog een tafelvoetbaltoernooi, deze keer tegen Golpe. De Italianen veeiden ons zonder pardon van de baan. Weekendje London met m'n vriendin. Thee Rotten Organs mocht oud en nieuw afsluiten in de kelder. Jason had trippel-dienst en Buster waande zich in de 60s. De after was op een industrieterrein, lange gewaden op oxboards en een met knuffels volgeplakte dj-tafel. Half januari met Ultragoblin op tour. Hamburg, Berlijn, Furth, Linz, Burghausen, Mannheim en Keulen. De kapper van The Beatles in Hamburg gezien. In Berlijn ging de platenzaak Static Shock speciaal voor ons open. Een vrije dag in Leipzig. We zagen DBR, de band waar we in Mannheim mee speelden. In Furth blijkt een kopie van de toren van de Palazzo Vecchio te staan. Tussen Linz en Burghausen hebben we het geboortehuis van Hitler bezocht, het werd opnieuw gestuct. In Burghausen zelf kregen we 's nachts een privétour door het langste kastelencomplex ter wereld. Het was -10. In Mannheim rondje om de pingpongtafel met DBR. Ik had daarvoor veel te veel gebloed dus verloor consistent. Kees vergat de volgende dag zijn bas maar gelukkig moesten we toch omdraaien want Zwitserland ging niet door. Een extra dag in Keulen, we hebben ontdekt dat de oerknal in Haarlem was! De laatste show was uitverkocht, vrienden uit Nederland kwamen ons opzoeken en Kees vloog met een matras van de trap af. ■

GUUS PROTO

GEEN CREATIEF KORSET

HET EIGENTIJDSE OUDE AMBACHT VAN PLASTIC FAMILY

Het lijkt een regulier huis in een gewone Eindhovense woonwijk, maar het blijkt een tijdcapsule. De bungalow, omgetoverd tot studio, lijkt recht uit de jaren 70 te komen. Alles in de woning ademt een vintage vibe: van de donkere stoelen tot het servies met het typische oranje-groene bloemmotief. Dit is het domein van het “opperhoofd”a van de band Plastic Family, Gijs de Jong, die met zijn lange krullen en broek met wijde pijpen de 70s-sfeer completeert. De entourage past bij de muziek. Voor deze muzikanten geen muziek uit computers, perfect maar zielloos. Nee, zij gaan voor authentiek en ambachtelijk geluid, geproduceerd met echte instrumenten.

Plastic Family bestaat naast Gijs uit Jim Remers, Floor Henkelman, Frankie Lamberts en een opvallende benjamin van slechts 18 lentes, Jan Kleijn. Allen hebben een uitgebreid muzikaal cv en speelden in meerdere Nederlandse bands. Nu komen zij samen in Plastic Family en staan een single release en meerdere festivals op

de planning. Wat bezielt hen om als twintigers muziek te maken in de stijl van hun (groot)ouders?

Vintage powerpop

Plastic Family maakt powerpop met een knipoog naar het verleden, toen “de mooiste muziek” is geschreven: de 60s en 70s. De band bestaat uit oude vrienden

die elkaar kennen uit de muziekwereld, met een gedeelde liefde voor artiesten als Pink Floyd en Supertramp. “We hadden allemaal al interesse in die sound, en toen vonden we elkaar daarin”, zegt Gijs. Die muzikale ervaring nemen ze nu bewust mee. “Alles wat we hebben geleerd, gebruiken we om het dit keer in één keer goed te doen.”

Het begon met een kwartet; de single Love & Heartbreak in High School, die verschijnt op 13 februari, werd nog met z'n vieren opgenomen. Daarna sloot drummer Jan aan, omdat hij zo goed is en “de power in de pop stopt”.

FOTO'S: JONAS SARS
TEKST: CAROLINE VAN ROOIJ

De single inclusief bijbehorende clip is hun eerste tastbare visitekaartje. Als eind twintigers - behalve Jan, uiteraard - hebben ze wel even moeten graven naar het highschoolgevoel, maar de vintage sound staat als een huis. Die lijkt goed aan te slaan, want de band heeft inmiddels luisteraars verspreid over de wereld.

Hoe zijn ze op de naam van de band gekomen? Die ontstond zonder groot plan. “Die kwam gewoon uit de lucht vallen.” En The Beatles was ook niet echt een geniale naam, toch? Maar achter die luchtigheid schuilt een serieus gevoel: Plastic Family is ook echt

een soort familie. Dat de bandleden vrienden zijn, werkt door in alles wat ze doen. Ze opereren volledig DIY: ze brengen hun muziek zelf uit en regelen alles intern. Gijs en Floor verzorgen samen het artwork, en Floor maakt posts voor socials en animaties.

Volmaakte imperfectie

Wat fascineert hen zo aan de 60s en 70s? Voor Frankie zit de aantrekkingskracht vooral in mentaliteit. “Mensen van toen voelen voor mij minder steriel en meer ambachtelijk. En ze durfden meer zichzelf te zijn. Nu is het allemaal een stuk conservatiever. Er is nu geen Boudewijn of Dylan die te-

gen dingen aantrapt.” Die blik op het verleden inspireert de leden om op dezelfde manier muziek te maken. “Muzikanten maakten het zichzelf vroeger niet makkelijk,” zegt Frankie. “Geen laptops, maar echte instrumenten en dat hoor je.” Plastic Family kiest daarom bewust voor echte instrumenten en analoge opnames. “Als je digitaal werkt, blijf je eindeloos schaven en is het nooit af. Je hoort de imperfectie, dit is door mensen gemaakt. Kleine foutjes zijn prima. We houden ervan dat het een beetje schuurt.” Jan: “Grappig eigenlijk dat we met technologie van nu dat authentieke geluid van toen proberen na te bootsen.”

Moderne oude ambacht

Toch zien ze zichzelf nadrukkelijk als een moderne band. “Ik ben geïnspireerd door die tijd,” zegt Frankie, “maar ik ben wel echt een muzikant van nu.” Dat ze zich niet binden aan een enkele stijl blijkt ook uit hun playlists op weg naar een optreden, inclusief dj Natte Visstick en foute Nederlandstalige muziek. Die houding geeft ruimte. “Eerst was het nog: dit is niet 60s genoeg,” zegt Gijs, “maar dat hoeft niet meer. Mooi is mooi.” Ook voor Floor werkt dat bevrijdend: lekker jezelf zijn is goed

voor je creativiteit en muzikaliteit. Bovendien is een balans tussen oude ambacht en moderne technieken nodig. Social media horen daar onvermijdelijk bij. Frankie: “Als je geboekt wil worden, moet je eraan meedoen, anders schiet je jezelf in de voet.”

De komende tijd staat in het teken van lekker veel live spelen. Na een try-out in Den Bosch volgt hun eerste officiële optreden in Italië, op een festival in de 60s-scene. Daarna hopen ze op meer buitenlandse shows. Ook volgt later dit

jaar een nieuwe single en verschijnt de debuutplaat. De band heeft dus ambitie, maar zonder vastomlijnde normen. “We willen gewoon goede platen maken,” zegt Gijs. “muziek die live werkt.” Frankie sluit af: “We vinden deze muziek en stijl gewoon gaaf. Ik wil vooral geen creatief korset aan.” ■

KORTEBAANDRAVEN EN KOMKOMMERSSORTEREN

ALBUM

John Dwyer – 'Pilot' (LP, Rock Is Hell Records, 2026)

Zelfs in ongewisse tijden zijn er zekerheden in het leven. Gelukkig maar. Zo is er elk jaar een release van John Dwyer bijvoorbeeld. Of het nu een nieuwe garage-psych-rock plaat is van zijn band Osees, een stuiterend jazzy zijproject als Bent Arcada of een solo-album; op JD kun je rekenen! De productieve en veelzijdige Osees voorman trakteert ons ditmaal op zijn zelfgemaakte animatiefilm 'Pilot'. De soundtrack van synths, loops en klikkende beats is ook van zijn hand. De ongemakkelijke geluiden geven de dystopische beelden in deze korte sci-fi film een extra lading. 'Pilot' is te bezichtigen op YT: ga dit bekijken en beluisteren! ■

ANDRÉ STEENBERGEN

SINGLE

Red Valley – Where is the Sun?

Rock zoals die in de begintijd van de rock gemaakt werd. Met een zangmelodie die op de inventieve riffpartij meebeweegt en er tegelijk losjes boven beweegt. Volgens mij bestonden de drie bandleden van het Bredase Red Valley nog niet toen rock ontkiemde. Maar hoe mooi is het om te horen dat (jonge) mensen telkens weer een ander punt in inmiddels ruim honderd jaar popmuziekhistorie kiezen om vandaaruit uit te varen. En dat zelfbewust en met volle zeilen doen. ■

EDWIN TIMMERS

EP

Twenty One Children – 'After The Storm' (EP, Slovenly Records, 2025)

Die zagen we niet aankomen; punk uit Soweto, Johannesburg! Met slechts één gitaar en een drumstel maakt een drietal jonge gasten een potje skatepunk van heb ik jou daar. Denk aan de sound van The Circle Jerks, Reagan Youth en de vroege Black Flag. Naast twee stukjes 'spoken word' en een akoestisch gitaarliedje, staan er vijf punkrock rippers op de EP. In nummers als 'SCAB' en 'Life Thing' zorgt het 'stop/start/langzaam/snel'-ritme (naast de overtuigende stem van zanger Abdula) ervoor dat je meteen van je skateboard stapt en moshend in plaats van skatend de halfpipe neemt. Nu overall online te beluisteren; in april komt 'ie op vinyl uit! ■

ANDRÉ STEENBERGEN

SINGLE

Quick Romance – 'Brian Jones's Hair / Zero Tic' (7-inch, Damaged Goods, 2025)

Rampestampend en glampop punkend bezingen de tieners van Quick Romance hun liefde voor kleren, muziek en het kapsel van Brian Jones. Geen idee wie Brian Jones is? Google dan even op de 'Rolling Stone-die-niet-zo-goed-kon-zwemmen' en je hebt niet alleen een beeld van zijn haardracht. Jones werd in 1969 dood op de bodem van zijn zwembad aange troffen. Hij behoorde tot de 'Club van 27'. Maar daar gaat het zangeres Matilda en haar drie knakkers niet om. Zij houden het vooral vrolijk en zetten à la The Rezillos, X-Ray Spex (zonder sax) en Amyl & The Sniffers de boel graag op de kop. B-kant 'Zero Tic' met handklapjes en achtergrondzang is de hit hier! ■

ANDRÉ STEENBERGEN

SONG

Mouser – (To hell with) the New Nazis

De songtitel en lieder tekst zijn niet subtiel, wel helder. Zoals een kok het gewend is om door de soep te roeren, zo zijn de kerels van Mouser het gewoon om op hoog tempo akkoorden te raggen. Opgevoed met de iets bozere punkrock van net na de eerste piek in de zeventiger jaren, nog net geen hardcore. Zo klinkt het. Als je maar lang genoeg punkrock blijft spelen, kun je in iedere nieuwe golf mee, en daar is niks mis mee. Raggen blijft lekker; Mouser bewijst het. Op bandcamp. ■

EDWIN TIMMERS

ELPEE

Rotzorg – Rotzorg

Haha, AI wist het niet! Ik vroeg het Algoritme hoeveel liedjes de band Rotzorg tot nu toe op plaat heeft uitgebracht en er volgde een wat onzeker antwoord. Ik raadpleegde bandcamp en telde er zevenenvijftig, verdeeld over drie langspelers, uitgebracht in een tijdsbestek van niet eens drie jaar. Rotzorg is productiever dan AI tellen kan. De gitarist/zanger van dit Arnhemse trio speelt ook in Grandad (zie elders in deze BB). Rotzorg spuit hun gal over de alledaagse maatschappelijke kromheid op punkrock- tot hardcoresnelheid. Menig songtitel mag op een tegeltje, zoals Nick zonder Simon en Fuck Jouw Co-verband en Is Je Kapper Dood. ■

EDWIN TIMMERS

LIVE

Alien Nosejob Slachthuis, 20 juni 2025

Een zwoele avond in juni, een mooie line up met twee Nederlandse bands (Ultra Goblin en M.U.G.) en als afsluiter het Australische Alien Nosejob. Wat we gaan krijgen in het Haarlemse Slachthuis is een vraagteken. Zijn laatste drie platen variëren van klassieke hardrock / powerpop (Stained Glass, 2022) en Garage (The Derivative sound of..., 2023) tot klassieke punk (Turns the Colour of Bad Shit, 2024). Jake Robertson schotelt ons een mix van alle drie voor en dat is misschien wel meteen het probleem. Het gaat snel. Soms wat slordig. Een echte lijn ontbreekt. Maar de nummers zijn bij vlagen echte pareltjes. En ja, ze komen toch maar mooi vanuit Australië ons hier vermaken. Dan is dat ritje Eindhoven – Haarlem peanuts. ■

JAAP MAAS

BOEK

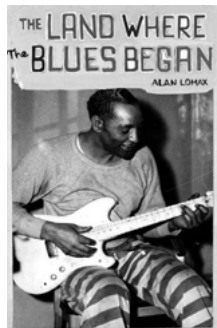
Alan McGee-How to run an indie label

De titel dekt niet helemaal de inhoud van het boek. Als je denkt te leren van de man die Creation Records is begonnen, hoe je een 'indie label' op moet zetten, kom je bedrogen uit. Maar het is zeker wel een vermakelijk boek met mooie anekdotes en inzichten over de (alternatieve) Britse muziek-industrie tussen 1980 en 2000. Alan is een begenadigd verteller, en zijn kijk op muziek en mensen, zijn successen en zijn missers zijn erg smakelijk. En ja, de naam valt vaak in het boek, maar het wordt niet storend en neem het hem eens kwalijk: hij is degene die ons toch maar Oasis bracht. ■

JAAP MAAS

Alan Lomax – The Land where the Blues Began

Altijd al willen weten wat de oorsprong is van de blues? Altijd al willen begrijpen wie John Henry is, of Poor Black Mattie? Altijd al willen weten wat de invloed is van slavernij en de Afrikaanse herkomst van de vertolkers op de blues? Dan is deze klassieker uit 1993 een aanrader. Alan Lomax

BOEK

(1915 – 2002) neemt je mee op reis door de Mississippi Delta waar hij vanaf de jaren '30 tot in de jaren '70 field recordings maakte voor de Library of Congress. Hij beschrijft in het boek zijn opnames en bijbehorende avonturen in het gesegregeerde zuiden van de Verenigde Staten. A-chronologisch. Iedereen komt aan het woord. De dijkwerkers langs de Mississippi, de bezoekers en voorgangers van de kerkdiensten, de gevangenen, de boeren (sharecroppers), de katoenplukkers, de sjouwers in de havens, de bezoekers van picknicks én de muzikanten. Allemaal met hun eigen hartenkreten. Voor wie de muziek veelal de enige manier was om hun onvrede te kunnen uiten. Het indrukwekkendst zijn de ontmoetingen met een aantal blueszangers. De verhalen van Fred McDowell, Sam Chatmon, Jack Owens, Big Bill Broonzy en Muddy Waters bekliven het meest. Het boek is een hele kluit, maar wel een lekkere. Zeker in de koude maanden bij het haardvuur, met de platenspeler binnen handbereik. ■

JAAP MAAS

ALBUM

Twisted Teens – Blame the Clown (Chainsmoking Records / Jazz Life)

Het begint met een ijzersterke hoes. Het doet me meteen denken aan R&B en Sixties Punk verzamelaars als It's Finking Time! en Vicious Vicious Vocals! En het is ook precies die mix van Garage, Country en R&B die Twisted Teens zo onweerstaanbaar maakt. Op de nieuwe plaat, die al tijdelijk verkrijgbaar was tijdens hun Europese shows in september, is het samenspel tussen zanger-gitarist Caspian Hollywell en steel gitarist Ramones Turpentine verder geperfectioneerd. Het geheel is wat rommeliger dan hun debuut, maar niet minder fraai. Luister maar eens naar de eerste drie singles die al terug te vinden zijn op de platformen. Collega André Steenberghe schreef al een mooie recensie op Bukblad. nl over 100 Bill is Gone! Caspians' teksten zijn nooit direct, altijd beperkt invullend, ook op deze plaat. De stem van Caspian blijft verrassen. Zoals Ramones het op zijn instagram zegt: "Imagine Bruce Springsteen, stumbling home late one night, with a ghost in his throat." Het pareltje

van de plaat is wat mij betreft Peekaboo Hand, en laat dat nu net de derde single zijn die gereleased is. Het is het meest country poppy nummer van de plaat. "Peekaboo hand, look where I'm going, not where I am." Nou kom maar weer snel naar Europa zou ik zeggen. Ik ben fan. ■

JAAP MAAS

Itches – House Animal Included (Wap Shoo Wap Records/Belly Button Records)

Alweer de tweede langspeler van dit Belgisch Trio uit De Kempen. Frontman Philippe Peeters heeft met zijn twee kornuiten een puik werkje afgeleverd. Het is strak, dansbaar en rock 'n roll. Tien nummers, 24 minuten, wat wil je nog meer? Muziek zoals het in 1966 door The Kinks werd gemaakt, met af en toe een flinke scheut psychedelica. De opener Indians moet geschreven zijn met de gebroeders Davies in gedachten. Hurry klinkt als die zomerse plaat die op repeat blijft staan in de auto op weg naar Frankrijk. Done is een psychedelisch pareltje, waarbij het begin erg

ALBUM

doet denken aan een Morricone soundtrack. De verrassende reprise maakt het meteen het langste nummer van de plaat. Dus niet zomaar 'done'. Mahahual is op wat gechant na instrumentaal en brengt je meteen naar het Mexicaanse kunstenaarsdorpje aan een diepblauwe zee met zachte stranden. Without You heeft de rauwe sound van een Sonics-klassieker, inclusief de yeah yeah's. En zo kan ik nog wel even doorgaan. Het is zomaar een greep uit de tien nummers, niks nieuws, maar erg goed gedaan. Luister maar eens en ga ze vooral live zien. Het is fijn dat dit soort bandjes nog bestaan. ■

JAAP MAAS

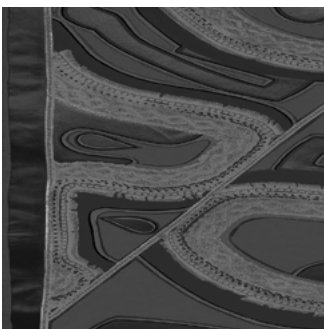
SINGLE

Cult Figures – ‘Zip Nolan’ (7-inch, Rather Records, 1979)

Hoe underground en, eh cult wil je het hebben? Cult Figures (anyone?) schijnt na zo'n 40 jaar weer te bestaan! Ooit debuteerden ze met een single op Rather Records, het label van Swell Maps. En Swell Maps kennen we natuurlijk van de rammelende punk hit ‘Read About Seymour’.

‘Zip Nolan’ klinkt volledig als de Maps, maar dat is niet zo vreemd, want Gary Jones en Jon Hodgson, de twee originele Cult Figures leden, hebben Swell Maps als backing band! Vandaar dat men lang dacht dat Cult Figures een alias was voor Swell Maps. Overigens hielden Cult Figures uit frustratie over hun muzikale onkunde er in 1980 al mee op. Kort maar krachtig cult zijn, heet dat. Maar de Swell Maps fan weet genoeg; checken deze 7-inch uit 1979! ■

ANDRÉ STEENBERGEN

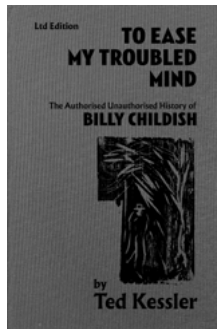

ALBUM

National Information Society – ‘Perseverance Flow’ (LP, Aguirre Records, 2025)

Je kunt afstand afleggen zonder je uiteindelijk te verplaatsen. In de Formule 1 doen ze het: je komt na eindeloos rondjes rijden weer aan op de plek waar je startte. Het uit Chicago afkomstige National Information Society doet muzikaal gezien hetzelfde. Onder leiding van bandleider Joshua Abrams ga je met NIS mee op een rituele pelgrimstocht naar de plek waar jazz, hedendaagse klassieke muziek en multinationale folk samenkomen. Je hoort een herhalende groove gemaakt met alleen basklarinet, harmonium, drums en gimbrì (een traditionele, drie-snarige basluit). Na 35 minuten in een staat van bedwelming gereisd te hebben, ben je weer terug bij het begin. Saaï? Geen seconde! ■

ANDRÉ STEENBERGEN

BOEK

Ted Kessler - To Ease My Troubled Mind: The Authorized Unauthorized History of Billy Childish

Wat een goed boek! De beste (muziek)biografie die ik in jaren heb gelezen. Ted Kessler neemt je op een logische manier mee door het leven van Steven John Hamper. Aan de hand van belangrijke personen, affaires, persoonlijke gebeurtenissen en interviews leer je Billy Childish kennen. Schrijver, Poëet, Kunstschilder, Uitgever en Muzikant. Zijn verscheidenheid aan aliassen zoals Jack Ketch, Gus Claudius, Danger Bill Henderson, Bill Hamper, Wild Billie Childish, geeft het kleurrijke palet aan waarop hij acteert. Eigenwijs, pretentieloos, en bovenal authentic is het beeld wat blijft hangen. Aan het eind van het boek weet je niet of je hem nou echt mag of niet. Wat het wel geeft is een inzicht in waarom hij meer dan 150 platen heeft uitgebracht onder evenzoveel namen, tientallen dichtbundels en enkele romans. Daarnaast vooral waardering voor zijn werk. Alles gemaakt met het motto ‘als je het maakt als amateur, blijft het altijd liefhebberij’. ■

JAAP MAAS

MAGAZINE

Ezel 13 – Stijn Peeters

‘Ezel’ verschijnt onregelmatig’ schrijft Stijn Peeters achterin Ezel. Mag het dan een tijdschrift heten? Zelf noemt Stijn het blad een ‘autobiografische studie van een kunstenaarsleven’. Een studie heeft tijd nodig, maar dan heb je ook wat. Ik ben een groot liefhebber. Zeven van de dertien edities staan reeds bij me in de kast en ik pak ze er regelmatig uit om ze opnieuw te lezen én te bekijken. Geen kunstenaarsleven is hetzelfde, maar dat wil niet zeggen dat er geen overeenkomsten zijn. Aandacht bijvoorbeeld, aandacht van kopers en galerieën, en het tijdelijk uitblijven ervan. Wat Stijn Peeters ook aankaart, hij vertelt (en tekent) erover in alle oprechtheid. Ooit moeten alle Ezels gebundeld worden in één boek. Dat zou mooi zijn. Ezels bestellen kan via www.stijnpeeters.com. ■

EDWIN TIMMERS

MAGAZINE

Zevenblad – nummer 9

Gelukkig zijn er nog mensen die gedichten schrijven én lezen. Want het is een mooie kunstvorm, volgens sommigen dé kunstvorm, en zeker zo divers als muziek. Zevenblad is een magazine voor poëzie en beeldende kunst, uitgegeven door Stichting Productiehuis Plaatsmaken uit Arnhem. Elke keer weer een verrassing, zowel de inhoud als de vormgeving. De 9de editie is er een op A6-formaat in zwart-wit, maar met een van A3 tot A6 gevouwen kleurenbijlage waarop het beeldmateriaal is samengebracht. Zevenblad (het plantje) verspreidt zich via een wortelstok onder de grond en wordt ook wel hanenkam of tuinmansverdriet genoemd. Kijk, bij titel van het magazine begint de poëzie al. Bestellen doe je via www.plaatsmaken.nl. ■

EDWIN TIMMERS

ELPEE

North Star Runner – The Dennen

North Star Runner is Bo Menning. In Bukblad 6 hadden we een interview met Bo, die toen nog met Aestrid actief was en net de prachtplaat Youth Care had uitgebracht. Vóór die plaat verscheen werk van hem op een split-ep met Immen. Bo's plaatkant droeg de titel North Star Runaway. De muziek op zijn nieuwe plaat, een dubbel-LP nota bene, vertrekt bij waar de ep eindigde, maar is naar eigen zeggen donkerder. Acht lange nummers die zich onvouwen als rooksluier in de mist in een groot bos. Donker vind ik het niet, eerder mysterieus. En ik hoor een beweging naar boven, niet in de laatste plaats vanwege Bo's zangpartijen; ik hoor oplichtende vonkjes die traag dwarrelend van een smeulend vuur opstijgen, de maan tegemoet. ■

EDWIN TIMMERS

SOLO IN ARNHEM

TEKST: ANDRÉ STEENBERGEN

FOTO'S: TESSA VAN RAALTE

Eind vorig jaar brachten Skate Bush en Marijn Filius nieuw eigen werk uit op respectievelijk vinyl en cassette. Hoewel de muziek van beide artiesten behoorlijk verschilt, is er ook een overeenkomst: het zoekende aspect vanuit een streven naar puurheid. Bukblad wist de twee Arnhemse muzikanten samen op de bank te krijgen voor een dubbelinterview. "Als solo-muzikant ben je geneigd in eerste instantie alleen maar beren op de weg te zien. Maar als je eenmaal op pad gaat, ontdek je dat er ook rozenblaadjes op de weg liggen".

Skate Bush heet in het dagelijkse leven Lisa Otten (29). Haar fraaie album met elf, in echo gedrenkte, lo-fi liedjes verscheen op het label van platenzaak De Waaghals. Ze combineert haar krachtige, zuivere zangstem met spaarzame synth- en basgeluiden en noise. Marijn (33) is gitarist en bracht de cassette 'Als de nachtwind die fluistert door de spichtige halmen der duingras' uit op het Minorie label, dat er bekend om staat de grens op te zoeken tussen folk- en experimentele muziek. Zijn in-

strumentale, akoestische gitaarmuziek (suites zijn het bijna) zou je kunnen plaatsen onder 'American Primitive' of 'Nu-Folk'. Eerder bracht Marijn onder de naam Doka de 5-song EP Cycli uit met een andere sound, 'Rijn-Delta krautblues met een motorik beat'.

In tijden van 'code oranje' weten Lisa en Marijn ongedeed mijn huis op de gladde hellingen van Arnhem-Noord te bereiken. Ze kennen elkaar. Tijdens het interview luisteren we naar albums van

Washington Phillips, Brain Eno & John Hassell, Shelley Short, The Natural Information Society, Chris Bell, Mark Frey, De Artsen (ja, die komen uit Arnhem; Bettie Serveert kwam eruit voort) en Dave Bixby. Het wordt een geanimeerd gesprek van bijna vijf (!) uur lang.

Als je jouw muziek aan een vreemde moet uitleggen zónder genres te noemen, hoe doe je dat dan in het kort?

Lisa: "In mijn liedjes probeer ik zo naïef mogelijk te blijven. Alsof

ik een kind ben dat naar de wereld kijkt en dat alles te veel en te groot is voor mij. Ik laat meningen los en schrijf pretentieloos van me af. Ik focus me op wat ik mooi vind en die indrukken leg ik vast in geluidscollages."

Marijn: "Ik wil graag een hypnotische, meditatieve sfeer neerzetten. Dat moet zo puur mogelijk; zonder elektronica of daaruit afgeleide ruis. Ik zie mezelf als een soort filter van de wereld die ik waarneem. Dat wat ik interpreteer, probeer ik op een ambachte-

lijke manier via mijn handen naar mijn akoestisch gitaar te laten gaan."

Welke niet-muzikale inspiratie beïnvloedt je werk?

Lisa roept meteen: "Geluiden die je hoort op een bouwplaats! Denk aan een hamer die op een metaal plaat valt. Ik zie zulke geluiden als het ware voor me." Die wat schurende noise hoor je ook op de achtergrond in haar nummers. Het ongemak daarvan ondersteunt thema's als liefdesverdriet,

eenzaamheid en miskenning, die ze bezingt op haar laatste album. Marijn: "Ik ben op zoek naar harmonie en voor mij zijn de natuur en de universele gevoelens van mensen heel inspirerend. Niet alleen de schoonheid daarvan, maar ook de dissonantie. Van iets visueel maak ik mentale plaatjes die ik transformeer naar mijn handen, naar mijn gitaar. Zie het als een barcode; je ziet streepjes, maar daarachter zit veel informatie."

Als we het vervolgens over artiesten hebben die vormend zijn geweest voor de muzikale identiteit, dan noemt Lisa namen als White Noise, Broadcast, het 4AD label, Spinvis en Grouper. Marijn geeft aan dat zijn interesse in de akoestische gitaar begon met de engelse folk (Nick Drake, John Renbourn). Ook gitaristen als Son House, Dock Boggs, John Fahey, en Jack Rose heeft hij hoog zitten. De laatste speelde ook in de band Pelt, een belangrijke inspiratie met name door het gebruik van drones en uitgesponnen stukken.

Wat is de belangrijkste reden dat je alleen muziek maakt en uitbrengt?

"Noodzaak en praktische overwegingen", luiden de antwoorden op deze vraag.

Marijn: "Dat wat ik wil, zag ik gewoon niet terug in de muzikanten om me heen. Nu ik alleen speel, waardeer ik de vrijheid om te improviseren en kan ik precies doen wat ik wil."

Lisa: "Ik dacht altijd dat 'de muzikant' een ander kaliber mens was. Daar keek ik tegenop. Val ik niet door de mand als autodidact? Het is dus voor mij ook 'exposure therapie.' Voor mij zit het mooie en het lastige heel dicht bij elkaar. Ik heb nog maar drie keer live opgetreden en krijg tot mijn verbazing enthousiaste reacties. Ik creëer mijn eigen geluk, weet ik nu."

Nadelen zijn er ook; te kritisch zijn op je eigen werk of op een muzikaal dwaalspoor zitten (en daar te laat achter komen). Feedback op jezelf geven is ook moeilijk, nietwaar?

Hoe ontstaan bij jullie nieuwe nummers?

Marijn: "Ik maak muziek thuis. Ik ga gewoon spelen en werk vanuit mijn gevoel een thema uit. Dat wat in mijn hoofd zit, gaat naar mijn handen. En dan zet ik de microfoon aan en probeer ik het meteen op te nemen. Vaak lukt dat in één take."

Lisa: "Ik heb de hele dag door ingevingen. Ook potentiële titels van nummers zitten in mijn hoofd. Dit alles schrijf ik op of spreek/zing ik in op mijn telefoon. Thuis

werk ik het op mijn kamer uit. Bij het opnemen vind ik het fijn dat ik beperkte, technische kaders heb. Het internet en bevriende muzikanten helpen wanneer ik op dat gebied ergens tegenaan loop."

In hoeverre zien jullie overeenkomsten in elkaars werk?

Lisa: "We volgen alle twee een eigen pad waarbij we op zoek naar een visie ofzo. Dat zoekende aspect zie ik ook in Marijns muziek." Marijn: "Ik vind ons beide ook non-conformistisch. Uiteindelijk

zijn we op zoek naar puurheid. De verschillen zitten meer in het geluid; modern versus pastoraal. De 'bouwplaats met geluiden' versus 'kissing flowers in the forest'. De korte schetsen van Lisa versus mijn uitgesponnen improvisaties." We komen tot de conclusie dat hun sound ook melancholisch is: een lichte vervreemding van de alledaagse wereld en een hang naar nostalgie. Een continu rouwproces van 'whatever'.

Hoe ga je om met social media: noodzakelijk kwaad of creatief verlengstuk?

Als antwoord op de vraag zeggen beiden in koor: "Noodzakelijk kwaad!"

Lisa heeft toch Instagram weer op haar telefoon geïnstalleerd. "Eigenlijk wil ik dat niet, want ik word er onzeker van, doordat ik mezelf steeds met anderen zit te vergelijken. Ook vind ik het te verslavend."

Marijn: "Ik wil gewoon niet voor een lege zaal staan. Stop ik tijd en moeite in een optreden en komt er niemand. Echt, daar heb ik geen zin in. Dus doe ik, net als Lisa, aan promotie op de socials, hoe dubbel ik dat ook vind. Wel is het waardevol om via social media contact te hebben met mensen uit de internationale scene."

Hoe is het gesteld met de scene in Arnhem voor muzikanten als jullie?

De scene in Arnhem is klein, maar wel prima, vertellen ze. Men is behulpzaam en lief. Je maakt bovenal je eigen scene; dat zijn vrienden en medemuzikanten, maar ook mensen van/via de platen-

zaak De Waaghals. "Het is 'ons kent ons', dat wel", aldus Marijn. Wat betreft de concerten in Arnhem zijn ze kritischer. Het lijkt wel of de Arnhemmer alleen de deur uit gaat voor metal, reggae of standaard (punk)rock. Als het wat anders dan anders is, komt men gewoon niet. En helaas, dan wordt het dus ook niet geboekt. Marijn merkt op dat er in korte tijd een experimentele scene is opgekomen in de stad. Mede dankzij de concerten van 'Music For A While' waar hijzelf ook aan deelneemt. "Echt heel inspirerend. Hier komen muzikanten én publiek op af. Respect!"

Wat kunnen we de komende tijd van jullie verwachten?

Lisa: "Ik ben al bezig met een volgende plaat en daarop zing ik in het Nederlands. Dat schrijft anders en qua klank ligt dat dicht bij me. Verder heb ik dankzij een nieuw keyboard meer beats in mijn songs zitten dan anders."

Marijn: "Ik zit vol met ideeën! Ik heb nieuwe instrumenten, een 12-snarige gitaar en een 5-snarige banjo, en breng binnenkort twee composities (Midwinter/Spiritualiën) op Bandcamp uit. Verder ga ik meewerken aan een cassette-project van het Belgische label 'Archaic Tapes'. De bedoeling is om een compilatie te maken van individuele opnamen rondom een thema. De cassette, waarop een basistrack staat, wordt rondgestuurd naar een drietal muzikanten, waaronder ik. Naar verluidt doet Thurston Moore (ja, inderdaad, die gitarist van Sonic Youth) ook mee. Cool toch?"

Het wordt hilarisch bij de vraag wat er zou gebeuren als ze samen in een studio worden opgesloten om één nummer te maken. "Oh, daar komt echt wel iets uit", aldus Marijn. "Dan gaan we iets experimenteels doen met alleen stemimprovisaties!" Bij het voorstel een split-single te maken, oppert Lisa meteen om in dat geval een nummer van elkaar te coveren. "En dat brengen we uit op het Waaghals label."

Wat een goed plan! En ook: hoe Arnhems wil je het hebben? ■

HARMONIEËN STEVIG ALS EEN STALEN DEUR

REV & PAPPA PODCAST

De gospel van Peacock Records

**"If you have FAITH as a grain of mustard seed, ye shall say unto the mountains, remove hence to yonder place; and it shall remove, and nothing shall be impossible unto you..." –
Matthew 17:20**

Dit citaat staat op hoef van de LP Just Faith van gospelgroep The Gospelaires. De plaat verscheen op het Peacock label uit Houston, alwaar de oprichter Don Deadric Robey in 1903 het levenslicht zag. Robey ging al vroeg van school en dompelde zich onder in de gokindustrie, zijn eerste "serieuze" baan was verkoper voor drankdistributiebedrijf en via het taxiwezen kwam hij terecht in de muziekwereld. Hij begon met promoten van ballroom dances met de toen populairste orkesten van de stad. Hij maakte een uitstapje naar Los Angeles, maar kwam weer terug naar Houston, alwaar hij zich weer in het duistere zakenleven begaf. Naar het voorbeeld van de toen opkomende louches clubs in Nevada richtte hij een club op in Houston, The Bronze Peacock Dinner Club, die te maken kreeg met berovingen en vechtpartijen, maar het allemaal overleefde. In 1946 startte hij een platenzaak en een jaar later begon

hij talenten te zoeken. Zijn eerste vondst was Clarence "Gatemouth" Brown - beluister diens Atomic Energy. Via Brown kwam Robey in contact met de bazen van Alladin records, maar hij wilde uiteindelijk meer controle en richtte Peacock records op. Hij

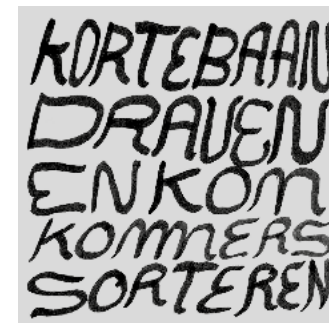
was een van de eerste Afro-Amerikaanse platenbazen en runde de zaak met een geweer op zak, samen met secretaresse Evelyn Johnson. Zijn eerste gospelsessie was met Archie Brownlee & The Five Blind Boys Of Mississippi. Zijn tweede met The Bells of Joy. RH Harris, die na de Soul Stirrers vond dat het met gospel de verkeerde kant op ging werd ook door hem gecontracteerd. David James Mattis van Duke Records werd Robey's zakenpartner. Duke/Peacock nam prominente gospelartiesten op. Gospelkwartetten zoals de in Memphis populaire Sunset Travelers van Grover Blake en later met OV Wright, die met meer gospelkwartetten opnam, zoals ook met de door ons gedraaide Highway Que C's (zie QR-code). Ook Reverend Julius "June" Cheeks, de tweede leadzanger van The Sensational Nightingales, nam op voor Peacock. Een stem uit duizenden en een groot voorbeeld voor Wilson Pickett. Uit West-Virginia kwamen de Swan Silvertones, een van de beste live gospelgroepen, die opnamen voor Specialty en Vee-Jay én voor Peacock: I Found the Answer. De volgende kwartetten zijn het waard om eens op te zoeken: The Mid-South Singers, The Heaven Bound Four, The Southern Wonders, The Golden Harp Gospel Singers, The Christian Travelers en onze favorieten The Five Singing Stars, wier You're Time Aint't Long en Come On Jesus! werkelijk wonderschijn zijn – rock&roll wordt niet beter dan dat. Om met Opal Louis Nations te spreken: "Harmonieën stevig als een loodzware stalen deur, zangpartijen: magisch, extatisch en opzweepend, met spontaan handgeklap en geschreeuw, swingend als de hel, recht naar het hemelse paradijs." Robey en Peacock hebben, "in het zweet des aanschijns", in ieder geval hun best gedaan. ■

BUKBLAD OP SPOTIFY

BUKBLAD's onderste plank is onze Spotify playlist waarop je onder andere alle bands uit deze editie kunt luisteren. Wij verversen de playlist regelmatig met nieuwe nummers die volgens ons aandacht verdienen.

De liedjes die in onze vaste rubriek 'Kortebaandraven en komkommerssorteren' voorbij komen, brengen we samen in deze playlist.

LESBISCHE PULPATURE: OOK VOOR MANNEN

TEKST: MAARTJE KUNNEN

Afgaande op de mails en tips die wij geregeld binnen krijgen, schat ik in dat de lezersschare van ons mooie magazine voor het grootste deel bestaat uit mannen van een zekere leeftijd. De juiste doelgroep dus voor een artikel over Velvet Publishers, de les-bi-queer-uitgeverij die in 2023 middels crowdfunding het licht zag en die afgelopen januari alweer een zesde publicatie uitbracht: het schitterende fotoboek *A Queer Gaze* van Marian Bakker.

"Nee, het is voor BUKBLAD, niet voor BOEKBLAD!" Als ik uitgever Daphne de Heer van Velvet Publishers benader voor dit interview is er even verwarring. BOEKBLAD is het vaktijdschrift voor de boekenbranche. Hoewel die titel in kapitalen op het omslag staat, is er helemaal niks punk aan dit blad. Zodra De Heer verneemt dat het om een

underground zine gaat, is ze van de partij: "Natuurlijk zijn wij underground, reken maar! Dus niks leukers dan geïnterviewd worden voor een blad dat BUKBLAD heet."

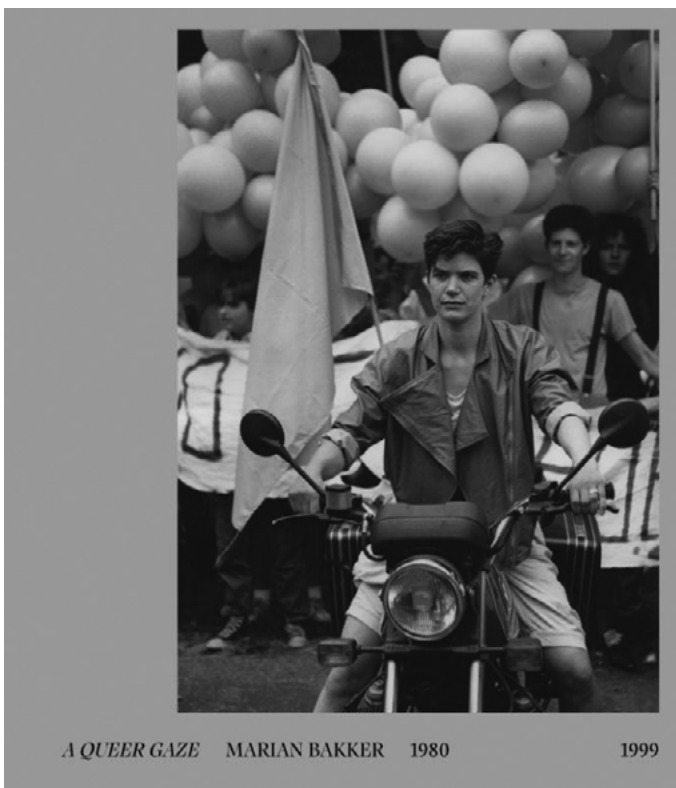
In een vorig Amsterdams leven zag ik Daphne heel dikwijls, op literaire evenementen of gewoon in de kroeg. We hebben elkaar

nu al zo'n decennium niet gezien, maar in het Amsterdamse café-restaurant waar we hebben afgesproken herken ik haar direct aan de standvastige haardos die sinds jaar en dag haar gezicht siert. Ze stalt alle boeken uit het Velvet-fonds voor me uit op tafel. Er ligt een vertaalde les-bi-queer-klassieker (De derde vrouw van Natalie Clifford Barney) en een vertaalde, moderne roman (die in de flaptekst wordt omschreven door de geniale zin: "Mijn lesbische roman van Renee Gladman is een experimentele roman over het schrijven van een conventioneel lesbisch liefdesverhaal.). "

Dan is daar nog de pride and joy van de uitgeverij: een serie paperbacks in het formaat van de Bouquetreeks. Je weet wel, die romantische boekjes met een hyperrealistische afbeelding van een veel te knap vrouw-man-koppeltje in omhelzing op de voorgrond, vaak geringschattend 'pulp' genoemd. Maar dan met een door Loes Faber gemaakte omslag: een kunstwerkje op zich. Je hoeft de stijl één keer te zien om hem voortaan te herkennen.

Binnenin de boekjes maken we kennis met een nieuw genre: pulpature. De Heer is zelf de geestelijk moeder van deze term, een samentrekking van pulp en literature. Toen het genre eenmaal bedacht was, moesten er natuurlijk ook boeken bij geschreven worden. "We benaderden literaire queer auteurs met de vraag hun darlings niet te killen en hun guilty pleasures de vrije loop te laten."

Het verhaal in dit pretgenre draait om de lesbische liefde. Tegelijkertijd speelt het zich af in een postapocalyptische toekomst of een biologische moestuin en komen er universele levensvragen aan bod als: wat te denken en hoe te handelen als je prela je een grillpan cadeau doet? 'In de eerste plaats geven we de boeken uit voor les-bi-queers, maar het zou leuk zijn als bijvoorbeeld mannen van middelbare leeftijd denken: dit kan ik ook lezen.'

Het fotoboek is dan weer van een heel andere categorie: het geeft een tijdsbeeld van de queer scene in de jaren 1980-1999, waaruit vooral vrolijkheid spreekt. Het is hét overzichtswerk van Marian Bakker waarin een aantal jonge queers een foto heeft gekozen uit haar oeuvre om daar een reflectie op te schrijven. Bakker was onder andere huisfotograaf bij de Gay Games, de Europride en talloze andere evenementen. Daarnaast legde ze intieme huiskamermomenten vast en maakte ze portretten van de les-bi-queers om haar heen. Voorop het boek staat 'motor-

sien' een uitdagende knipoog te wezen naar 'Ik Jan Cremer'. Ooit deed het verhaal de ronde dat de politie bij een inval op de kluisjes van Amsterdam CS honderden exemplaren van dat boek vond. Zogenaamd van mannelijke forenzen die het voor hun vrouw verborgen wilden houden. Anno 2026 zouden die kluisjes best eens gevuld kunnen zijn met pulpature.

Een andere knipoog is de titel 'Twee vrouwen' van Sytske Frederika van Koeveringe, precies vijftig jaar na het uitkomen van de welbekende, gelijknamige titel. Twee vrouwen vormen hier ook echt de kern van de zaak, zonder Mulisch' dodelijke interventie door een jaloers mannelijk personage. Velvet heeft een trouwe aanhang, ook onder jongere lezers. De Heer: 'Van een Gen A-fan kregen wij de vraag waarom we niet op TikTok zaten, maar daar ben ik echt te oud voor. Dus toen heb ik haar gevraagd dat deel voor haar rekening te nemen. Ze heeft de vrije hand. Een breed publiek zullen we vast niet krijgen, maar ik zal ervoor zorgen

dat de boeken doorlopend beschikbaar zijn. Zolang ik leef, mag geen enkele van onze romans uit druk zijn.'

Breed publiek of niet, Velvet schrijft geschiedenis. Inmiddels bevindt het manuscript van Zij kwam voor hulp zich al in het Literatuurmuseum. Daar ligt het samen met de stofzuiger van Vestdijk en de typemachine van Biesheuvel. Wat zou er van De Heer in het Literatuurmuseum terecht mogen komen? 'Wij leven in een les-bi-queer-geïmpregneerd huis.' Wij, dat zijn De Heer en mede-Velveteer Anna Krans. Het stel is sinds enkele maanden getrouwd. 'We hebben zelfs een katertje dat Barney heet, vernoemd naar de schrijfster. Dus eigenlijk zou ons hele huis dan geschonken moeten worden. Dat zou dan in het Openluchtmuseum moeten komen staan.'

Prima idee. Tot het zover is, zullen we het moeten doen met de boeken die Velvet Publishers vol pride and joy blijven uitgeven. ■

GONERFEST 22

TEKST EN FOTO'S: JAAP MAAS

Memphis. De stad die bekend staat om zijn muzikale verleden herbergt een parel: Gonerfest. Die parel komt voort uit The Oblivians, de garageband die vanaf 1993 op de tweede garage golf meeinging. Eric Friedl (Eric Oblivion) begon het platenlabel Goner Records al in 1993. De gelijknamige platenzaak ontstond pas in 2004 toen hij samen met Zac Ives de door Greg Cartwright (Greg Oblivian) gerunde platenzaak Legba Records overnam. Tegelijkertijd ontstond Gonerfest als showcase voor de bands die Eric releaste op Goner Records. Wat begon met enkele bands in verschillende bars, is uitgegroeid tot een serieus festival. Inmiddels op een nieuwe locatie; Wiseacre Brewery. Gonerfest 22 was met 30 bands een vollere editie dan ooit. Tot zover hoe zij er gekomen zijn, belangrijker is dat wij erbij waren.

In september 2025 reisden we met vijf naar Memphis. Zou Gonerfest zijn reputatie waarmaken? Was de nieuwe locatie wel zo tof? Hoeveel mensen zouden er überhaupt zijn? En met twee mensen in ons gezelschap die er al één of meerdere keren waren geweest, hoge verwachtingen. Maar, spoileralert, het was het allemaal meer dan waard.

Train Horn

Op donderdag eerst maar eens toegangsbandjes ophalen in downtown Memphis om vervolgens naar het terrein op de Wiseacre Brewery te trekken. Er werd gewaarschuwd voor de trein? Hoezo dat? Inderdaad, er reed met enige regelmaat een trein over

het festivalterrein, niet met de snelheid die we hier gewend zijn en met alleen goederenvervoer, maar die 'horn' vergeet je niet snel. Het werd een surrealistische cliffhanger om de machinist te overtuigen dat, optreden of niet, deze horn gehoord moest worden. Donderdag had een paar kleine hoogtepunten, waaronder de Exbats. Niet zozeer omdat het zo goed was, op plaat is de catchy pret combi van vanalles beter aan te horen. Maar wel omdat de vader-dochter combinatie zo vertederend was dat iedereen warme gevoelens kreeg. Luister maar eens There's a Ghost in the Record Store, dan begrijp je wat ik bedoel. The Darts kregen het publiek goed warm met hun garagerock noise. Wellicht een

show die net wat over de top was, maar we zijn tenslotte in de Verenigde Staten. Afsluiter Lightning Bolt was voor de echte liefhebber, maar deze avant garde noise rockband was de waardige headliner voor de eerste dag.

Tee Vee Repairmann

Op naar de vrijdag. Het begon al wat vroeger in de middag en het was ondertussen duidelijk dat we met ongeveer 700 festival gangers waren. Mensen die je overal in de stad tegenkomt, want het merendeel komt niet uit Memphis. Iedereen bezoekt dezelfde toeristische attracties (Sun Records, Stax, Civil Rights Museum, Graceland) en dezelfde afterparties. Want ondanks dat het festival al enkele jaren op één locatie is, zijn ze de bars waar het allemaal begon niet vergeten. Hierdoor kun je veel bands ook nog in een kleine setting zien als DKDC, The Lamplighter Lounge en B-Side. Wij hadden het

geluk om de derde Oblivian (Jack Yarber) in DKDC op zaterdagnacht te zien.

Wij begonnen de vrijdag met Pet Mosquito. De band stond in de volle zon en dat is met 30 graden geen pretje. De met rood alpinopetje getooide frontman wist het publiek in de juiste sfeer te brengen. Met Bloodshot Bill zat er een mooi rustpunt in het programma, een one-man band, die puur op improvisatie en humor zijn set vult met rauwe blues en rock&roll. Absolute hoogtepunt van de vrijdag was het bij ons allen hoog op het lijstje staande Tee Vee Repairmann. De band is het project van de Australier Ishka Edmeades, hij maakt muziek die wordt omschreven als Egg Punk Power Pop. Er zit een enorme vaart in het optreden en was een waardige afsluiter voor ons. Jammer dat we zijn afterparty in B-Side, waar hij een op Elvis geïnspireerde set speelde, hebben gemist.

Dag vol hoogtepunten

Zaterdag voorspelde het programma voor ons de beste dag te worden. Twisted Teens maakte de verwachtingen ruimschoots waar. Frontman Caspian Hollywell heeft de beste stem van het hele festival en steel guitar speler Razor Ramon Santos belichaamt coolness in de snikhete zon. Zoals Chain Smoking Records het op hun website zegt, dat is het "Here to put some steel wool type hair on your chest. Gritty, toothy lofi punk with some stink on it". Aansluitend de uit Washington DC afkomstige Des Demonas, met hun charismatische Keniaanse punk poet Jacky 'cougar' Abok als zanger. Een mix van afrobeats, punk en rock, voortgedreven door het Farfisa orgel van Paul Vivari. Een nieuw hoogtepunt van de dag en we zijn net onderweg.

Gelukkig even rust en tijd voor de uitstekende pop-up platenzaak van Goner Records, wat eten en de merch tafels waar na elk optreden rijen vol bezoekers staan om de bands te steunen. Zoals één van de bezoekers tegen me zei: "Ik kom na Gonerfest altijd thuis met een nieuwe inhoud voor mijn platenkast én garderobe". Tijd voor garage en Memphis royalty, Greg Cartwright (Reigning Sound, Compulsive Gamblers) met zijn Hypos project. Waar hij met Scott McMicken een gedegen set vol goed gemaakte songs vertolkt in de beste americana en blue eyed soul traditie. Het laatste hoogtepunt voor die dag waren The Sleeveens. De band uit het naburige Nashville. Deze pubrockers geven 35 minuten vol gas. Al denkt de zanger na twintig minuten dat het al voorbij is, maar een heads up van de geluidsman is genoeg om nog een kwartier gas te geven.

Van Grind naar Gras

Hoe kun je na drie dagen vol hoogtepunten afschakelen? Wij besloten het graf van Jay Reatard (James Lee Lindsay) te bezoeken. Deze Memphis Punk Rocker is groot geworden op Gonerfest. Vervolgens gingen we naar de afsluiting in Overton Park. Als onderdeel van de Free Concert Series, had Gonerfest de zondagavond mogen invullen in de legendarische Overton Shell. Ineens zaten we na drie dagen op een industrieterrein naar concerten te hebben gekeken, in een park met gezinnen, die hier overduidelijk alle 'Free Concerts' bezoch-

ten. Opener Twisted Teens was een waardige vervanger voor de met visa problemen geteisterde eerste band. Onverwacht, want tot ieders verrassing was de zanger slechter bij stem. Zelf gaf hij aan dat dit kwam omdat hij de avond vantevoren nog dacht dat het vier maanden touren erop zouden zitten en hij daarom teveel had gedronken, maar bovenal 'forty spliffs' had gerookt. Tot zover het goede voorbeeld voor de gezinnen in het park. Vervolgens flauwe americana van Silver Synthetic, maar dit was allemaal een mooie opmaat naar afsluiter Snōōper. Ze speelden een snoeiharde punk set. Van de gezinnen waren er niet veel meer over. We gingen er letterlijk uit met een knal. Een prachtige knal.

En toen de lange reis weer terug. Vol adrenaline en ook wij met genoeg platen voor een nieuwe kast en een nieuwe garderobe (zien kopen, doet kopen uiteindelijk). Wat had Gonerfest zich bewezen. Was het de editie waar iedereen nog jaren over napraat? Voor ons zeker. Gaan we nog een keer? Zeker, zo snel als maar kan. Wie gaat er mee? ■

ZIJN STEM, ZIJN KRACHT, ZIJN PEN, ZIJN HART

TEKST: MAARTJE KUNNEN

FOTO'S: BRAM VAN DAL

Op festival Jams&Gems in het Eindhovense Strijp-S waren onder een stralende zon en kneiterharde beats breakdance-battles bezig. Liep je café Ketelhuis binnen dan kwam je ineens in een heel andere dimensie terecht. Oholiab A-Muteb, kortweg Obi, (31) hield een voordracht met niets anders dan zijn stem en zijn lichaamstaal; een zaal vol mensen hing muistil aan zijn lippen.

Al sinds zijn veertiende staat de Eindhovenenaar onder de naam Eauxby met zijn muziek op de planken. Daarnaast maakt hij foto's, video's en sinds een kleine twee jaar is daar spoken word bij gekomen. Tijd om hem daarover voor Bukblad eens aan de tand te voelen.

In Obi, die wortels in de Democratische Republiek Congo (DRC) heeft, komen verschillende werelden samen en dat geldt ook voor zijn kunst. Hij kiest niet voor één richting, ondanks dat hem vaak is aangeraden een

keuze te maken. "Dit is allemaal onderdeel van mijn identiteit. Als ik echt eerlijk en oprecht wil zijn, moet ik overal gebruik van maken." Obi houdt zich ook niet bij één taal. Op 30 juni, de dag van de Congolese onafhankelijkheid, postte hij op Instagram een clip met een voordracht in Nederlands, Frans en Engels, drie talen die niet van hem zijn: 'Niet van mij, niet van mijn familie, niet van mijn volk, niet van de stammen waar ik toe behoor. Drie talen die me eraan herinneren dat alle pijn en leed van het Globale Zuiden altijd terug te herleiden zijn naar

het Europese Westen. Drie talen die niet van mij zijn, want mama dacht alleen aan overleven. Maar wat nou als ik terug wil?'

Aan het begin en eind van de clip hoor je gezang in een Congolese taal. Het is Obi's grootmoeder, die samen met haar zus en nicht zingt op de begraafplaats van hun familie. Zijn familie spreekt Swahili en een paar dialecten uit de streek. Hijzelf helaas niet. Toen hij vorig jaar in contact kwam met het Congolese kunstcollectief CATPC, dat exposeerde in het Van Abbemuseum, merkte hij hoe

frustrerend het was dat hij met de meeste leden geen taal deelde. Hij wil graag Swahili leren en ook Lingala, een taal die vooral in het noordwesten van DRC gesproken wordt.

Hoe hij bij spoken word is gekomen? Hij zat al een tijdje mentaal in een wat mindere periode en had al bijna anderhalf jaar nauwelijks muziek gemaakt of op een podium gestaan, toen goede vriendin Houda Bibouda hem voorstelde te komen voordragen op spoken het word-festival in Rotterdam. Hij wist niet wat spoken word precies inhield, maar had nog wel wat teksten liggen. Het waren heel persoonlijke teksten, over zijn jeugd, hoe hij is opgegroeid, ooit bedoeld als songteksten. Hij was net gestart met therapie en begon zijn eigen teksten steeds beter te begrijpen.

“‘Het was toen allemaal nog zo vers, dat ik heel emotioneel op het podium stond en mijn voordracht niet heb afgemaakt!’ Nam niet weg dat hij laaiende reacties kreeg. Mensen vertelden hem geraakt te zijn en ze wilden graag meer horen. Deze reacties had hij niet verwacht. Het besef drong door dat hij dingen onder woorden kon brengen die veel mensen herkenden, maar waar ze zelf niet altijd woorden aan konden geven. Vanaf toen voelde het als een missie om daar iets mee te gaan doen.

Hij meldde zich aan voor een ontwikkelingstraject bij Poetry Circle, een community voor performende schrijvers. Hij leerde veel over spoken word als kunstvorm, het ontstaan ervan tijdens de burgerrechtenbeweging in de VS en de eerste performers. Hij is bezig geweest met het verwoorden van gevoelens, van wat hij ziet in de maatschappij. “Ik wil een stem geven aan verhalen die niet verteld worden; verhalen vertellen op plekken waar mensen met een migratieachtergrond heel erg ondergerepresenteerd worden.”

Als hij zijn teksten voor spoken word vergelijkt met wat hij schrijft voor zijn muziek, zijn die tweede veel luchtiger dan de eerste. Soms komt hij er ineens achter dat een tekst eigenlijk geen muziek nodig heeft. “Ik schreef een nummer over hoe er in rap wordt gepraat over geld, vrouwen, materiële zaken en hoe erg ik het daarmee oneens ben.

Hiphop komt, net als spoken word, voort uit een beweging van verzet. Een beweging waar men kritisch is op hoe de mensen die het voor het zeggen hebben omgaan met het volk. In veel rap gebeurt dat tegenwoordig niet meer en artiesten die wél die kant van de hiphop uitdragen, worden niet erg in de spotlights gezet.” Het nummer is ook een middelvinger naar alle politici met wie hij het oneens is, vooral rechtse.

Toen hij het een keer voordroeg zonder muziek, kwam hij erachter dat dit was zoals het moest zijn. Het voelde alsof muziek zou zorgen voor effectbejag. Terwijl het voor hem iets was van waaruit hij een gesprek kon beginnen. Het directe contact met een publiek is belangrijk.

In een van zijn nummers zingt Obi: “Je stem, je kracht, je pen, je hart.” Welke stemmen hebben hem geraakt? “Ik ben heel erg geïnspireerd door Akwasi. Als tiener heb ik superveel geluisterd naar zijn album *Zwart Licht*.” Hij kijkt wat beschaamd als hij zegt: “Dat had ik wel illegaal gedownload.” Akwasi’s teksten zijn heel maatschappijkritisch. De betekenis ervan is pas later ten volle tot Obi doorgedrongen. “Ik heb pas zijn boek gelezen en ben erg geraakt. Met zijn kunst heeft hij veel verandering teweeg gebracht.”

Daarnaast verdiept hij zich in Patrice Lumumba, een Congolese politiek leider ten tijde van de onafhankelijkheid, in 1961 vermoord. “Hij was een echte Afrikanist, zonder haat naar de Europeanen. Hij streefde ernaar samen te werken, zonder dat een van de twee uitgebuit werd. Hij had daarnaast – zijn tijd ver vooruit – feministische ideeën. Dat komt allemaal uit het land waar mijn familie vandaan komt.” Obi was blij dit te ontdekken en zo het beeld dat Afrikaanse mannen homofoob en vrouw-

onvriendelijk zouden zijn onderuit te kunnen halen. “Dat is een bepaalde groep mensen, en dat is mede zo geworden door kolonisatie en imperialisme. Maar vrouwen waren vaak het brein en de organisatorische kracht achter de verzetsbewegingen.” Helpt spoken word je om je boodschap voor het voetlicht te brengen? “Ja, het biedt mij een enorm platform. Ik heb een mbo-3-diploma in videografie. Zoals het in Nederland werkt, zou ik met alleen zo’n opleiding niet komen op de plekken waar ik nu kom. Muziek heeft voor mij deuren geopend, maar spoken word nog meer.” Hij heeft verschillende opdrachten gekregen, zoals een voordracht houden bij de herdenking van het

slavernijverleden in Eindhoven en Helmond. Hij heeft gesprekken met wethouders kunnen houden over hoe het zit met schuldhulp en de toegankelijkheid van subsidies voor kunstenaars in Eindhoven. “En ik kom in gesprek met mensen van alle leeftijden.”

Obi geeft ook workshops spoken word aan jongeren. ‘Als er een gemarginaliseerde groep is in de wereld waar we keihard overheen kijken, zijn het de pubers wel. Ze moeten heel veel, maar hebben niet veel te zeggen.’ Door teksten met ze te schrijven over datgene wat hen ten diepste beweegt en hen die te laten voordragen, helpt hij ze een stem te geven. Wat zou hij nog willen bereiken? “Een

aantal jaar geleden ging het met mijn muziek ineens wat harder. Ik heb echter van dichtbij gezien hoe je eigen stem op de achtergrond kan raken als je bij een groot platenlabel terecht komt. Ik ben nog heel erg in ontwikkeling met de dingen die ik maak. Ik wil inspraak houden over hoe ik mijn boodschap vertel. Met de grote platforms heb ik niet veel. Liefst maak ik mijn eigen platform.” ■

EEN ICOON OP REPEAT

ANTWOORDEN EN FOTO'S: STÉPHAN LAM
WWW.JOYDIFASHION.COM EN @JOYDIFASHION

Joydifashion, wat is dat?

Op een festival droeg ik een variant van een Joy Division T-shirt. Ik zag een vrouw met een Joy Division T-shirt en we maakten een selfie. Vanaf toen ben ik mensen met dit soort shirts gaan fotograferen. Niet alleen het origineel, maar ook alle varianten die gemaakt zijn. En dat zijn er veel! Ik heb het project JoyDifashion genoemd. Ik geloof trouwens niet dat ik die woordspeling zelf bedacht heb.

Waarom dit shirt, en geen Iron Maiden shirt ofzo?

Omdat de hoes van het album Unknown Pleasures misschien wel het meest iconische hoesontwerp ooit is. De ontwerper, Peter Saville, gebruikte op aanwijzen van de band een afbeelding van radiogolven uit The Cambridge Encyclopedia of Astronomy. Ik vind het

intrigerend hoe een hoes uit 1979 met 80 lijntjes tot op de dag van vandaag zoveel impact maakt.

Dit T-shirt koop je toch gewoon bij de Hennes & Maurits? Snappen mensen wel met wat voor shirt ze rondlopen?

Het zal je verbazen. Slechts één keer kwam ik een meisje tegen die geen idee had. Zelf begon ik een keer te mansplainen tegen de moeder van een jongetje. 'Natuurlijk kennen we de band', zei ze terecht. In Rotterdam sprak ik zelfs een man die Joy Division live had gezien.

Je fotografeerde ook enkele tatoeages, die tellen dus ook voor je project?

Dat zijn de échte he! Ik was bij een optreden van Peter Hook (de bassist van Joy Division) en toen kwam ik een man tegen met zo'n tattoo op zijn arm. Vond hij leuk. Later zag ik hem ineens achter het drumstel zitten.

Je hebt ook J. Mascis van Dinosaur Jr. vastgelegd met een Jaws-variant, zag ik.

Na een solo-optreden in Rotown vroeg ik aan Mar, destijds podiummanager, of ik backstage een

foto mocht maken van de zanger. Dat mocht, maar eigenlijk had hij er geen zin in. Het moest daarom snel, zonder gedoe. Backstage aangekomen toonde ik hem mijn insta met mijn JoyDifashion-foto's en vertelde kort het idee. Daarna maakte ik de foto. Achteraf hoorde ik dat hij serieus had overwogen mij op mijn bek te slaan. Uiteindelijk is het niet echt een beste foto geworden.

Levert het verder goede reacties op?

Ik kreeg een keer een klacht dat de foto niet snel genoeg op in-

stagram stond. Nu vertel ik altijd dat ik lui ben en dat het jaren kan duren. En dat gebeurt ook. In de krochten van mijn archief op mijn smartphone en camera staan zat vergeten JoyDifashion-foto's. Ik vraag trouwens altijd of iemand op de foto wil. Een paar keer kreeg ik terug: 'Alweer?' Dan bleek ik die persoon een jaar eerder op hetzelfde festival al eens vastgelegd te hebben. Ook vrienden reageren leuk. Die gaan dan spontaan ook foto's maken en sturen ze naar mij op. Maar dat telt niet. Ook ingezonden selfies tellen niet. Mijn regel is dat ik zelf de foto maak.

Je schiet mensen ook op straat aan toch?

Waar dan ook. Ik kom het shirt overal tegen. Of het nu Japan, Nicaragua is of België of Zweden. Het shirt is universeel. En het gebeurt zelden dat iemand niet op de foto wil. Een enkeling weigert. Soms los ik het dan op door te vragen of ze hun gezicht willen afschermen. Soms maak ik de foto met mijn smartphone, maar gelukkig heb ik vaak mijn camera bij me. Die foto's zijn beduidend beter.

Hoeveel Joydifashion foto's heb je er inmiddels gemaakt?

Ik denk zo'n 150. Er staan er minimaal 100 op mijn website.

Ga je door?

Als fotograaf doe ik natuurlijk meer dan dit ene project. Maar omdat ik

toch graag portretten schiet kan ik dit niet laten. Soms denk ik erover om een ander bandshirt te kiezen. Bijvoorbeeld Goo van Sonic Youth, daar zijn ook varianten op. Stiekem maakte ik een keer een begin aan Type O Negative-shirts. Eén van mijn favoriete bands. Maar het ontwerp van Peter Saville blijft mij toch steeds boeien. Ik kan het niet laten. ■

ESCALATIE DOOR EEN GEBAREN AAN WOORDEN?

TEKST:
STEF MOLENAAR

Ethiek zonder woorden. Moraal zonder taal. Kan dat? Eskil Vogts *De Uskyldige* (The Innocents; 2021, nu op MUBI) volgt vier kinderen die ontdekken dat zij bovennatuurlijke krachten hebben. De film opent in een rustige, alledaagse setting midden op de dag. Ida en haar non-verbaal autistische zus Anna zijn buiten. We horen enkel vage stadsgeluiden, het geritsel van bladeren, het schuifelen van hun schoenen en we zien een kat.

Ida verraadt geen enkele intentie tot geweld, aanvankelijk. Spoedig begint ze de kat pijn te doen. Ze laat hem vallen, duwt hem weg, het geweld escaleert. Er is geen muziek, geen dramatische score en de camera blijft statisch en dichtbij. Je voelt je gedwongen toe te kijken, terwijl Eskil Vogt regisseert, je de scene in trekt, je medeplichtig maakt zonder een moreel kader te bieden. Zo begroet hij zijn publiek.

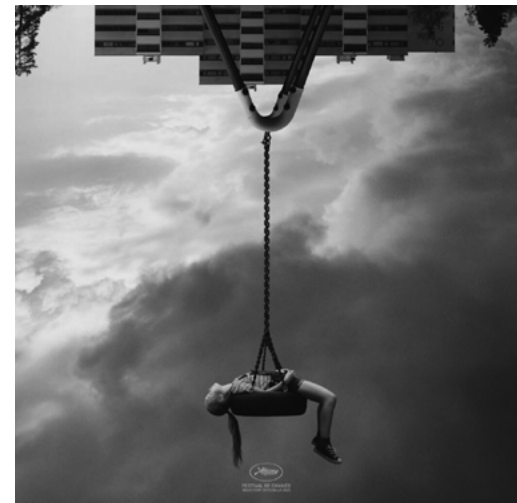
Ik betrapte mezelf erop naar het scherm te roepen, in de ijdele hoop dat mijn woorden de kinderen zouden bereiken, want juist het ontbreken van woorden maakt *De Uskyldige* zo huiveringwekkend en verontrustend. Zonder een volwassen tegenstem weten de kinderen niet wat ze kunnen, noch wat ze moeten doen. Hun toenemende krachten blijven betekenisloze ervaringen. Hun reacties komen uit impuls, niet uit reflectie. Stilte wordt een voedingsbodem voor de nakende escalatie van geweld. Dat voel je haarfijn aan.

Waar zijn de volwassenen die de kinderen de taal aanreiken om hun ervaringen te verwoorden, intenties en grenzen te verduidelijken en verantwoordelijkheid

te nemen? Vogts volwassenen zijn praktisch, stellen gesloten vragen en luisteren maar half. Zouden de kinderen spreken, worden hun woorden dan gehoord? Misschien niet, althans, dat lijken de kinderen aan te voelen.

Eskil Vogt legt zijn personages het zwijgen op. Dan plaatst hij je in die stilte, totdat je merkt dat je zelf woorden begint te zoeken. Wie weet is dat zijn meest verontrustende gebaar: hij laat je voelen hoe fragiel moraal is zonder taal.

Misschien begint moraal pas daar waar het zwijgen ondraaglijk wordt. ■

GRANDAD IS OVERTUIGD ONGRIJPBAAR

Een kwisvraag voor wie nog nooit iets gehoord of gezien heeft van de band Grandad: hoe stel je jezelf hun muziek voor? Je mag er één minuut over nadenken. De tijd gaat nu in. Ondertussen maken we alvast bekend dat Silver Lovely de bassist en leadzanger is, Jop Fränzel de gitarist, Flor Peters de saxofonist en Julian Noomen de drummer. Ze repeteren elke zondag in een gezichtloos bedrijfspand op een industrieterrein in Arnhem, zo ook deze zondag. Zonder de aanwijzingen van Jop had ik hen nooit gevonden.

TEKST: EDWIN TIMMERS

FOTO'S: EVIE RADEMAKERS

Bedrijfspanden zijn flexibel van aard, ze passen zich aan aan het goeddunken van de gebruiker. Het ene jaar dient het pand als opslagloods voor meuk uit lagelonenlanden, het andere jaar fungeert het als timmerwerkplaats. Met een paar nieuwe wandjes deel je de ruimte op tot een bedrijfsverzamelgebouw óf tot een labyrint van oefenruimtes en andere creatieve werkplekken. Sloop de wanden er weer uit en je hebt een stalling voor brandweerauto's of luxe jachten. Stel jezelf het fenomeen muziek voor als zo'n bedrijfspand, als een flexibele ruimte die je naar eigen hand zet. Grandad verplaatst permanent wandjes, figuurlijk. Sommigen noemen hun muziek grungepunk, anderen prefereren jazzrock. Hun muziek is hard, maar zeker niet altijd. Ze spelen retestrak, maar je hoort mensenwerk. Hoor ook hoe de stem van Silver van wanhoop driipt op een instrumentale begeleiding die beelden van de goot oproept en een paar tellen later keihard van zich afbijt te midden van een razende horde waarin de band plotsklaps veranderd is. In een oogwenk van natte zwerfhond naar woeste wolf. Bewijs nodig? Verven jezelf met het schitterende Crows (A Song Of Life). Grandad is beweeglijk en veranderlijk, een vuurbal, en wil, zoals even later blijkt, ongrijpbaar zijn. "Zelf zijn we het avantgarde-rock gaan noemen," zegt Jop, "want dat houdt het open."

Gordijnen en kleden tegen de wanden, tapijt op de vloer en overal versterkers en instrumenten. We zit-

ten in een kring in de repetitieruimte, nippend aan een bekertje koffie. Avantgarde, letterlijk voorhoede, van oorsprong een militaire term. De voorhoede gaat voorop, de achterhoede volgt. De voorhoede betreedt en verkent als eerste onbekend terrein. "Onze nieuwe ep verschijnt in april," zegt Silver, "en die is weer heel anders dan Porcelain, onze debuut-ep, die Waaghals op vinyl uitbracht. Dat kun je al horen op Elephant, de eerste single van de nieuwe ep die sinds vrijdag op de streamers staat. Dat nummer begint met een beat die van een dancetrack zou kunnen zijn. Ook is de rol van Flor, de saxofonist, veel groter."

Flor haakte zo'n anderhalf jaar geleden aan, waarmee de droom van Julian en Silver, een sax erbij, werkelijkheid werd. Jop sloot zich een jaar eerder aan. "Toen gingen we de kant op waar we nu zijn," zegt Julian, die al zo'n zeven jaar muziek maakt met Silver. "In telkens wisselende bezettingen zijn we heel veel fases doorgegaan."

Een oude man met een accordeon op schoot en een kleinkind aan zijn voeten? Bij een bandnaam als Grandad verwacht je niet wat het viertal brengt. "Dat is anders bij een bandnaam als Blood in the Streets," zegt Silver. "Dan weet je meteen in welke hoek je de muziek moet plaatsen." Middels kunst kun je verwachtingen breken door met conventies te spelen, en dat spel speelt Grandad graag. Zoals ze aan hun

muziek sleutelen en schaven, zo doen ze dat ook met hun live shows. “Mensen komen om een show te zien en die show moeten wij hen dan geven,” redeneert Jop. “We kunnen wel meteen bij het eerste nummer compleet losgaan,” haakt Julian aan, “maar we willen de spanning opbouwen, een mysterie creëren.” Ze schrikken niet van een vergelijking van een live show met theater. “De opbouw of compositie van een live show kun je internaliseren door te repeteren,” gaat Julian verder. “En als het is geïnternaliseerd heb je alle vrijheid op het podium.” Silver roert zich tenslotte met de opmerking dat hun affiniteit met theater niet betekent dat hun podiumpresentatie nep is, of ‘ingestudeerd’: “Het is geen script, het gaat om creativiteit op alle vlakken, creativiteit in vormgeving.”

Julian maakte de plaathoes voor Porcelain. Centraal erop staat een parmantig gekapt figuur in een bloemetjesjurk in een tamelijk oubollig decor, de rechter-

hand onbeholpen aan het oortje van een koffiekopje op een schoteltje. Is het grandma op de hoes van Grandad? “Nee,” zegt Julian, “de basis is een foto van Flor, die zich voor de gelegenheid in een jurkje stak.” De hoes roept vragen op, precies wat de band wil. De platenkoper weet niet meteen wat hij uit de platenbak vist. Grandad wil zich niet in een hoekje laten duwen. Met wat speelsheid is de bandnaam ook te begrijpen als ‘grand ad’, als een ‘onovertroffen advertentie’. Oké, maar wat doet een ad? Een ad triggert het verlangen. En als je het verlangen triggert zonder een vastomlijnd product als object van dat verlangen, dan dient zich het mysterie aan. De band zegt een mysterie te willen creëren, maar is het niet zo dat het mysterie, dat lonkt in de openheid die ze voorstaan, de band creëert? Het mysterie als motor voor hun nieuwsgierigheid. Geen zuinige motor trouwens, want de energie spat ervan af, zowel op plaat als op het podium. ■

DE VRIENDEN VAN BUKBLAD

Ook vriend worden?

www.bukblad.nl/bukblad-zoekt-vrienden

CHEERY WITH AN EERIE TOUCH

TEKST: EDWIN TIMMERS
FOTO'S: LEILA CALVARUSO

De vier muzikanten van The Ensemble of Cultural Approximation zijn avonturiers met een voorliefde voor woordspel. Dat laatste begint al bij de bandnaam. Daar staat toch echt approximation in plaats van appropriation, benadering in plaats van toe-eigening. De band benadert cumbia, de van oorsprong Colombiaanse muziek, op geheel eigen wijze en noemt dat shroombia. Hoe dat uitpakt, kun je horen op hun heerlijke debuut *Abedè*. De ene helft van de band woont in Rotterdam, de andere helft in Amsterdam. We belden met de Rotterdamse tak, bassiste en zangeres Austėja Žvirblytė en gitarist Jorrit Westerhof.

In den beginne was het woord en het woord was shroombia. "We all like word play a lot," zegt Austėja. "If shroombia was a kind of music, how would it sound like?" Het woord ontstond tijdens een van de muziek evenementen van de Rotterdamse organisatie Cinema Colombiano. Maar al eerder hing er iets in

de lucht. De bandleden kennen elkaar van hun tijd in Groningen, waar ze het conservatorium doorliepen, drie van hen in de jazzrichting. Hierna hielden ze contact, schreven af en toe samen wat songs en wilden dolgraag verder met elkaar, met iets dat geen jazz was, maar iets anders, iets nieuws. De dingen vielen op hun plek toen ze Eblis Álvarez (bekend van Meridian Brothers, Chupame El Dedo en Los Pirañas) op het podium bezig zagen. "That's it!" herinnert Austėja zich de euforie. "That is what we have to play together!"

"We want to get rid of the jazz-label," bekent Austėja. "We don't want to write jazz compositions anymore – especially Jorrit – cause jazz is institutionalized in conservatory. People want to improvise. Its freedom and improvisation they seek at the conservatory. Instead there they are taught the 'language' of jazz, the structures, the chords. I feel I want to 'speak' differently."

En iets anders is het dan ook geworden, of moeten we zeggen, in permanente wording, getuige de vijf onderling sterk verschillende songs op *Abedè*. Wat de songs verbindt, zijn het spelplezier, de heupenprikkende basis (gelegd door drummer Ruggero Di Luisi), het muzikale vakmanschap, de lol van het maken, de vrijheid in de uitvoering en de vindingrijkheid. De songs zijn beeldend, ze pakken je meteen bij je middel beet en trekken je mee het verhaal in. Elke song heeft wendingen die bij elke

luisterbeurt smakelijker worden. Die wendingen zou je uitvluchten van de songstructuur kunnen noemen, passages waarin vrijheid vrij spel heeft, passages ontstaan uit improvisaties die je, aanvankelijk ongemerkt, naar andere gebieden in je geest leiden. Avonturiers, we zeiden het al, met een voorliefde voor woordspel, die zich ook uit in de songtitels. Neem de titel *Basically a Klumpia*. Wat is een klumpia? Jorrit (lachend): "Ik kom uit Friesland en bij Friesland denk ik aan klompen. Die klompen combineerde ik met

cumbia tot klumpia." Via de songtitel Freudian Love Affair komen we bij een andere inspiratiebron voor de band. Het woord Freudian verwijst volgens Austėja naar het onderbewuste en naar kunst die daarop een beroep doet, zoals de films van David Lynch. "Yes," zegt ze, "David Lynch is another important influence." Freudian Love Affair zou een aflevering van Twin Peaks kunnen zijn. Het stukje 'spoken word' erin lijkt te zijn gesampled uit een van de afleveringen, maar is bedacht en ingesproken door Jasja Brink, de keyboardist, die volgens Jorrit en Austėja vooral een multitaskende octopus is. De Dougie uit de song Dougie's First Coffee loopt trouwens echt in Twin Peaks rond. Het laatste woord is aan Abedè,

de plaatstitel. Het woord klinkt als een Afrikaanse strijdkreet, maar ze bedachten het zelf, net als de inspirerende definitie, die je op bandcamp kunt vinden. The Ensemble of Cultural Approximation, kortweg TECA, jazzistas gone shroombia. We willen meer en dat gaan we krijgen, want in mei gaan ze opnieuw de studio in. De kans is groot dat hun muziek dan ook op vinyl gaat verschijnen. Abedè! ■

AGENDA

MAART

Zeke - 18 maart - Effenaar, Eindhoven
 Growlers - 22 maart - Paradiso, Amsterdam
 Buck Meek - 26 maart - Tolhuistuin, Amsterdam
 Full of Hell + the Body - 3 April - Effenaar, Eindhoven

APRIL

Ploegendienst - 11 april - Effenaar, Eindhoven
 Cosmic Psychos - 14 april - Vera, Groningen
 Crack Cloud - 15 april - Muziekgieterij, Maastricht
 Crack Cloud - 16 april - Bitterzoet, Amsterdam
 Marathon - 16 april - Effenaar, Eindhoven
 Sick Thoughts + Sick Shooters - 17 april - Slachthuis, Haarlem
 SØWT + Grote Geelstraat - 18 april - Vera, Groningen
 zZz - 18 april - Café Wilhelmina, Eindhoven
 Heavy Lungs - 22 april - Tolhuistuin, Amsterdam
 Wax Head + The Etters + Sick Pack - 22 april - Antwerp Music City, Antwerpen

MEI

Fuzz Club - oa W.I.T.C.H., A Place To Bury Strangers, L.A. Witch -
 1 + 2 mei - Effenaar, Eindhoven
 Iguana Death Cult - 20 mei - Vera, Groningen
 The Itches + Pizza Knife - 22 mei - Café Carbon, Antwerpen
 SUUNS - 24 mei - Bitterzoet, Amsterdam

JUN-JUL

Ghostwoman - 11 juni - Vera, Groningen
 Kevin Morby - 2 juli - Paradiso, Amsterdam
 OSEES - 10 juli - Effenaar, Eindhoven

EXPOSITIES

Color Collision - t/m 12 April - KEVN, Eindhoven
 London Calling - oa Francis Bacon, Lucian Freud, David Hockney, Paula Rego
 - t/m 7 juni - Kunstmuseum Den Haag
 Jan van der Vaart: voor Jan en alleman - t/m 25 oktober - Kunstmuseum Den Haag

BUKBLAD

Nummer 11 - Maart 2026

Oplage: / 450 exemplaren

Contact: info@bukblad.nl

Website: www.bukblad.nl

Redactie:

Edwin Timmers | tekst en eindredactie

Mark Olijslagers | tekst, fotografie en opmaak

Roel van Berloo | redactie

Stijn van der Vleuten | redactie en opmaak

Tarek Beshta | redactie en opmaak

Maartje Kunnen | redactie en tekst

Aan dit BUKBLAD werkten mee:

André Steenbergen | tekst

Barry Hofstede | gedichten

Bram van Dal | fotografie

Beau Magdelijns | tekst

Caro Delsing | tekstcheck

Caroline van Rooij | tekst

Dico Bak | tekst

Evie Rademakers | fotografie

Guus Mul | tekst

Jaap Maas | tekst

Jamie Leijts | tekst

Jan de Vries | tekst

Jan Timmers | beeld

Jens van der Heijden | fotografie

Johan Kleinjan | artwork voor- en achterkant

Jonas Sars | fotografie

Kiki Mulder | tekst

Leila Calvaruso | fotografie

Martin Voorbij | tekst en beeld

Reverend MC & Pappa Shotgun | tekst

Stef Molenaar | tekst

Stéphan Lam | fotografie en tekst

Tessa van Raalte | fotografie

In nauwe samenwerking met:

**BOTTOM SHELF
RECORDS**

